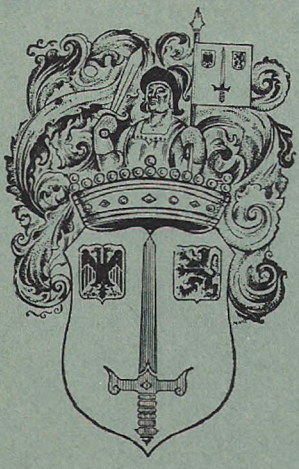
HET LAND VAN AALST

TIJDSCHRIFT VAN DE
HEEMKUNDIGE VERENIGING
« HET LAND VAN AALST »

Jaargang XI — 1959 Nr 6

Determinanten in de geschiedenis van Geraardsbergen

Het standpunt van de taalgeograaf*

Wie de Geraardsbergse geschiedschrijving voornamelijk van na 1900 bestudeert, zal merken dat ze de plaatselijke gebeurtenissen en feiten ordent tegen de achtergrond van onze nationale geschiedenis (1). Een dergelijke behandeling van een stadsgeschiedenis lijkt trouwens wel voor de hand te liggen; in de loop van de tijd heeft er immers een voortdurende wisselwerking bestaan tussen de stad en de steeds maar groter wordende regio, waarvan ze deel uitmaakt.

Toch schuilt hierin een zeker gevaar. De feiten worden meer naar hun nationale zin gewaardeerd dan naar hun betekenis voor de stad zelf, waarvan de persoonlijkheid en ontwikkeling dan verdoezeld raken. Op die manier is de geschiedenis van Geraardsbergen, zoals ze tot dusver behandeld is, nauwelijks iets anders dan de geschiedenis van Vlaanderen of van België gezien vanuit een lokaal standpunt. Maar in haar ontstaan en ontwikkeling heeft de Denderstad, evenals andere gemeenten, haar eigen determinanten gehad, en het is de taak van de « Lokalforscher » juist die bepalende factoren in haar geschiedenis op te sporen, naar voren te halen, en daarop een indeling in haar geschiedkundige ontwikkeling te baseren. Dan pas zal men terecht kunnen spreken van een geschiedenis *van* Geraardsbergen en zal een verantwoorde synthese daarvan mogelijk zijn.

Voor een dergelijk onderzoek kunnen o.m. de resultaten van een taalkundige discipline, nl. de taalgeografie, wellicht een geschikt uitgangspunt vormen. Het taalgeografisch onderzoek van de Denderstreek ter hoogte van Geraardsbergen heeft ons deze als een grenszone leren zien, en het ligt voor de hand het moderne taalkundige

---

* Ik kreeg de gelegenheid de hier uiteengezette visie te bespreken met Prof. Dr. J.-M. De Smet, die door enkele waardevolle suggesties mij zeer aan zich heeft verplicht. Over enkele oude Geraardsbergse toponiemen ontving ik materiaal van Dr. M. Gysseling, die hierdoor eveneens mijn dank verdient. Mijn erkentelijkheid gaat ook naar de heer U. Bovendaerde, die zo vriendelijk was uit zijn verder in mijn opstel geciteerde licentieverhandeling (in ms.) de voor mij nuttige passages over te typen en mij toe te sturen.

(1) De voornaamste werken over de geschiedenis van Geraardsbergen zijn: V. Fris, *Geschiedenis van Geeraardsbergen*, Gent, 1911; A. De Portemont, *Recherches historiques sur la ville de Grammont en Flandre*, Gand, 1870, 2 delen. De oudste, thans natuurlijk helemaal verouderde studie schreef J. Van Waesberghe, *Gerardimontium sive altera imperialis Flandriæ metropolis ejusque castellania*, Bruxellæ, 1627. In hoofdzaken biedt het volgende boek hiervan een vrije vertaling: B. Jouret, *Grammont, son origine et son histoire au Moyen Age, d'après J. Van Waesberghe et autres écrivains*, Grammont, 1840.

grenskarakter van dit gebied uit het verloop van de vroegere territoriale grens tussen het graafschap Vlaanderen en het hertogdom Brabant af te leiden. De taalgeografie heeft immers ook elders de grote culturele betekenis van de middeleeuwse territoriale grenzen aan het licht gebracht (2).

Het door mij taalgeografisch onderzochte gebied is op de bijgevoegde kaart aangegeven. Met Geraardsbergen (G) als kernpunt strekt het zich uit ten zuidwesten, zuiden en zuidoosten tot aan de huidige provinciegrens, ten noordwesten, noorden en noordoosten tot en met Parike, St.-Martens-Lierde, St.-Maria-Lierde, Ophasselt, Smeerebbe-Vloerzegem, Voorde, Appelterre-Eichem, Pollare en Denderwindeke. Er loopt in dit gebied een dialectgrenzenbundel ongeveer van noord naar zuid, zodat Denderwindeke als « Brabants » en Geraardsbergen als « Vlaams » dikwijls tegenover elkaar kunnen worden gesteld. De Denderstreek schijnt hier dus wel overgangszone te zijn met afnemende dichtheid der grenslijnen naar gelang men zich meer naar het oosten resp. het westen verwijdert (3).

Door middel van een paar belangrijke taalverschijnselen kan men dat aantonen. Zo is het verschijnsel van de *e*-apocope, de wegval van eind-*e* (*deure / deur*) bijzonder illustratief. Geraardsbergen heeft *deure*, Denderwindeke *deur*. De grens tussen het *deure*- en het *deur*-gebied loopt van noord naar zuid ten westen van Appelterre-Eichem, Zandbergen en Nieuwenhove. Een zelfde kaartbeeld vertonen een aanzienlijk aantal andere woorden : *aarde / aard, doze /doos, duive / duif, erwte / erwt, kele / keel* enz. De apocopelinie kan nog westelijker verlopen, b.v. in het geval *zone / zoon; zone* komt voor ten westen van Voorde, Zandbergen, Grimminge, Moerbeke en Viane. In een geval als *rijpe / rijp* omvat het apocopegebied zelfs Ophasselt, Schendelbeke, Onkerzele en ook Moerbeke en Viane, zodat de lijn nog westelijker verloopt dan bij de reeds geciteerde voorbeelden. In enkele gevallen als *fijne / fijn* valt ook Geraardsbergen binnen het apocopegebied. De niet-geapocopeerde vorm werd aangetroffen in St.-Maria-Lierde, St.-Martens-Lierde, Parike, Zarlardinge, zodat ditmaal de lijn die nog steeds van noord naar zuid gaat, in het onderzochte gebied uiterst westelijk ligt. Omgekeerd gebeurt het soms dat de ten oosten van Geraardsbergen liggende gemeenten, in het bijzonder Denderwindeke niet-geapocopeerde vormen kennen, zoals in *kribbe* en *ribbe*.

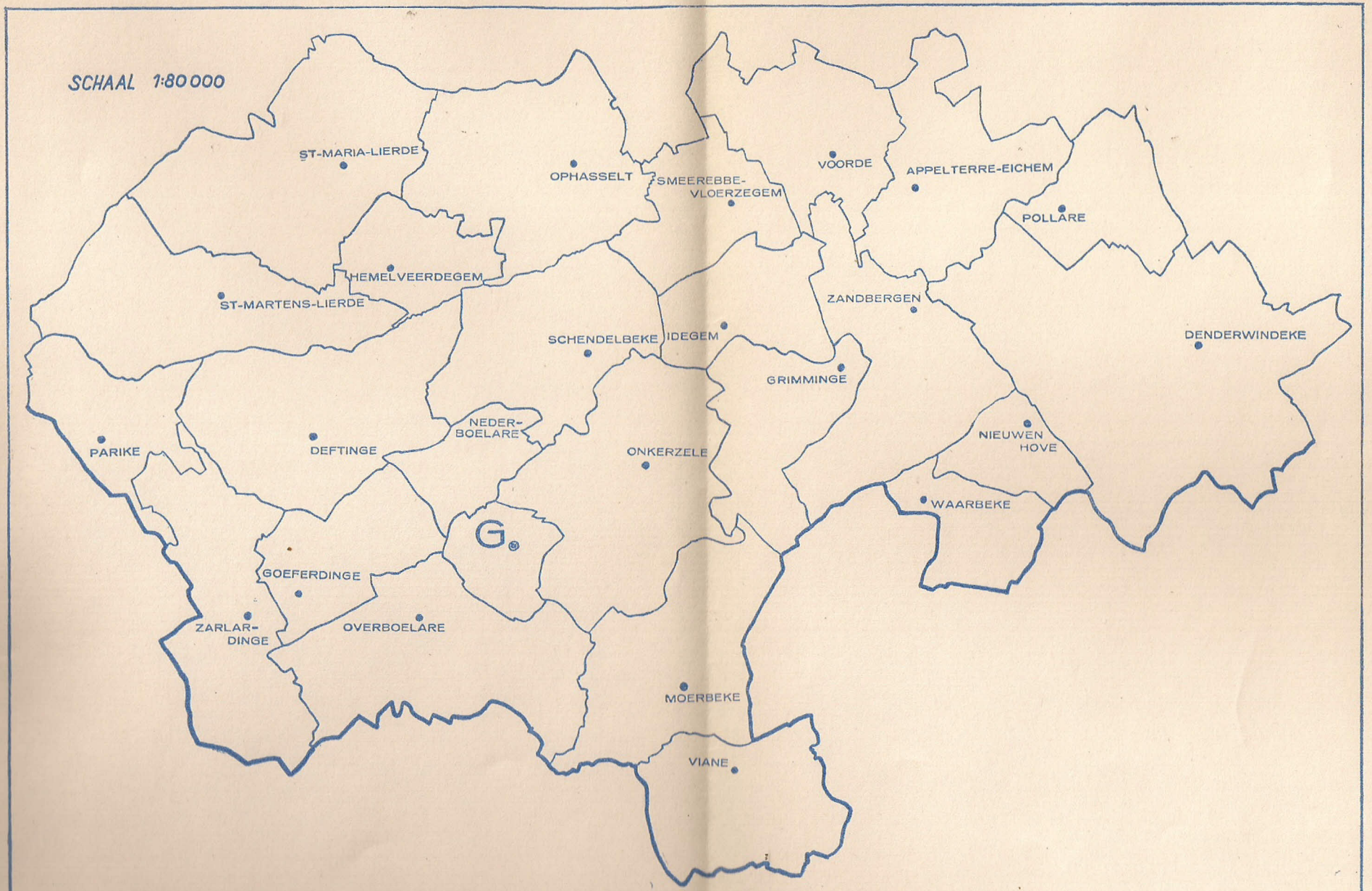
Al is het dus waar dat het gebied waar de *e*-apocope algemeen is, nog dieper in Brabant ligt (4), toch is het veelbetekenend dat de as van de klankgrenzenbundel van dit verschijnsel de boven aangegeven

---

(2) Verg. b.v. A. Bach, *Deutsche Mundartforschung*, Heidelberg, 1950², 80 v. Voor een aardig voorbeeld uit ons eigen taalgebied zie J.L. Pauwels, *De taal in het Hageland*, verschenen in : *De Demervallei*, Antwerpen, 1935, 31 v.

(3) Ten behoeve van de niet-vakman wijs ik erop dat dialecten niet door grenzen, maar door min of meer dichte klankgrenzenbundels van elkaar gescheiden zijn.

(4) Zie hiervoor de grote uitslaande kaart bij A. Weijnen, *Nederlandse Dialektkunde*, Assen, 1958, en ook het in noot 8 geciteerde werk van J. Bulté.

SCHAAL 1:80 000
ST-MARIA-LIERDE
OPHASSELT
SMEEREBBE-VLOERZEGEM
VOORDE
APPELTERRE-EICHEM
POLLARE
HEMELVEERDEGEM
ST-MARTENS-LIERDE
ZANDBERGEN
SCHENDELBEKE
IDEGEM
DENDERWINDEKE
GRIMMINGE
NEDER-BOELARE
PARIKE
DEFTINGE
ONKERZELE
NIEUWEN HOVE
WAARBEKE
GOEFERDINGE
ZARLAR-DINGE
OVERBOELARE
MOERBEKE
VIANE

lijn blijkt te volgen, nl. ten westen van Appelterre-Eichem, Zandbergen en Nieuwenhove. Van de woorden die in mijn materiaal door de *e*-apocope getroffen zijn, volgen er ongeveer vijftig procent deze lijn; westelijk of oostelijk is de dichtheid der betreffende grenslijnen bijgevolg belangrijk minder.

Ook de grens tussen de gesloten « Brabantse » *i* in *dik* en de meer open « Vlaamse » variant loopt van noord naar zuid, oostelijk van de stad Geraardsbergen. De « Brabantse » *i* in *dik* ontmoet een meer open « Vlaamse » variant op een lijn ten westen van Voorde, Zandbergen, Grimminge, Moerbeke en Viane. Naarmate men meer westelijk komt, krijgt deze *i* een meer open timbre. Daarvan, alsook van de zich hiermee parallel gedragende *u*, b.v. in *dun*, zijn veel voorbeelden te geven.

Al zijn de hier genoemde verschijnselen niet talrijk, toch zijn ze m.i. voldoende illustratief. Ze zijn zo gekozen dat ze de Vlaams-Brabantse taaltegenstelling typeren, en dus hier een weerspiegeling kunnen zijn van de middeleeuwse territoriale grens tussen het graafschap Vlaanderen en het hertogdom Brabant. Voor de *e*-apocope mag men dat zonder voorbehoud aannemen, aangezien dit verschijnsel ook voor het Middelnederlands typisch als Brabants geldt tegenover het Vlaams (5). Of het kwalitatieve verschil van de vocaal in *dik* (parallel hiermee : *u* in *dun*) tussen het moderne Vlaams en Brabants ook een reflex is van uitspraakverschillen die reeds in de Middelnederlandse periode voorkwamen, is wel waarschijnlijk, echter nog niet bewezen (6).

Vanzelfsprekend moet men steeds rekening houden met de tijd van ontstaan en verbreiding van de taalverschijnselen, en het is a priori uitgesloten dat ze alle evenveel waarde zouden hebben als bewijs van de invloed van de territoriale grens. Bij een jonger, d.i. namiddeleeuws verschijnsel zal de territoriale grens natuurlijk geen actieve invloed meer hebben uitgeoefend; bij een ouder, d.i. een verschijnsel dat reeds vóór of tijdens de politieke grens aanwezig was, kon deze als stabiliseringslinie, d.w.z. als oprukkings- of terugtrekkingslimiet fungeren.

Het is belangrijk hier op te merken dat ook noordelijk van Geraardsbergen de Denderstreek haar taalkundig grenskarakter tot uiting laat komen (7). Daar de middeleeuwse territoriale grens tussen het graafschap Vlaanderen en het hertogdom Brabant ten oosten van Geraardsbergen en van de andere Dendersteden met name Ninove, Aalst en Dendermonde lag, is het wel merkwaardig dat een aantal belangrijke noord-zuidelijke dialectgrenslijnen een zodanig verloop vertonen dat ze Geraardsbergen bij het westelijke gebied indelen, Aalst

---

(5) A. Van Loey, *Middelnederlandse Spraakkunst. II. Klankleer*, Groningen-Antwerpen, 1957², §§ 99 en 126.

(6) Op. cit., §§ 17 en 34 (waar gezegd wordt dat er over de uitspraak van *i* en *u* « niets met zekerheid te weten » is) resp. §§ 69 en 85.

(7) Over dit onderwerp is thans aan de Leuvense Universiteit een onderzoek ingesteld. — Men zie ook J.L. Pauwels, *Bijdrage tot de kennis van het geslacht der substantieven in Zuid-Nederland*, Tongeren, 1938, vooral de kaarten 4, 13 en 21.

en Ninove — Dendermonde laat ik hier verder buiten beschouwing — bij het oostelijke. Met inachtneming van zekere reserves is dit ook het geval met de twee boven besproken taalverschijnselen (8). Al zijn de termen *Vlaams* en *Brabants* uiteraard relatief, zeker wanneer ze toegepast worden op dialecten van een grenszone als de Denderstreek, toch is het veelzeggend dat bij onderlinge vergelijking het Geraardsbergs Vlaams van inslag blijkt te zijn, terwijl de dialecten van Aalst en Ninove dan als Brabants moeten worden beschouwd (9). Deze constatatie stelt dus een probleem.

Er zijn een paar onuitgegeven licentieverhandelingen over middeleeuwse oorkondentaal, die waarschijnlijk enig licht op deze kwestie kunnen werpen, nl. die van J. Van Cleemput voor Aalst en die van U. Bovendaerde, *Bijdrage tot de kennis der oorkondentaal te Geraardsbergen in de 15de eeuw* (10). Deze laatste heeft zijn gegevens met die van Van Cleemput doorlopend vergeleken en hij is tot conclusies gekomen die goed met de resultaten van het taalgeografisch onderzoek van de moderne dialecten overeen te brengen zijn. Zo schrijft hij: « De oorkondentaal te Ger. in de 15de eeuw bezit meer kenmerken van het Oostvlaams dan van het Brabants »; van een aantal aldaar genoemde « kenmerken der oostelijke dialecten, vinden we te Ger. minder sporen dan te Aalst », zo voegt hij eraan toe. Men dient zich hierbij ook af te vragen in hoever de uiteraard door traditie en conventie bepaalde oorkondentaal het lokale taalgebruik weerspiegelt. Maar anderzijds zegt deze oorkondentaal toch weer iets over de oriëntering van het Dendergebied, zodat ze hier als getuige niet helemaal mag ontbreken (11). Men zou er in elk geval uit mogen besluiten dat het geconstateerde verschil in taalkundig-culturele gerichtheid tussen Geraardsbergen en Aalst zich reeds op het eind van de Middeleeuwen

---

(8) Het spreekt vanzelf dat men bij een verschijnsel als de *e*-apocope dan vooral let op de as van de grenzenbundel. Ook Ninove ligt niet in het gebied waar de *e*-apocope algemeen is (verg. J. Bulté, *Klankleer van het dialekt van Pamel. Dialektgeografie van het omliggende gebied*, Licentieverhandelingen Leuven, 1959, 195; in ms.). Het percentage van de vormen met bewaarde eind-*e* is in het Ninoofs natuurlijk lager dan in het Geraardsbergs.

(9) Behalve verschillende kaarten, in het bijzonder nr. 25 van het in noot 7 geciteerde werk van J.L. Pauwels, kan men hiervoor raadplegen: E. Blancquaert, *Dialect-atlas van Zuid-Oost-Vlaanderen*, Antwerpen, 1930, b.v. de kaarten 26, 94 en 101. Deze laatste kaart laat het verloop zien van de klankgrens korte *ie*-lange *ie* in het woord *zien*. Voor de afbakening van het gebied der *e*-apocope verwijs ik nogmaals naar de grote kaart bij A. Weijnen, *Nederl. Dialektk.* Op de kaart (VIII) van de Nederlandse en Friese dialecten bij C.P.F. Lecoutere, L. Grootaers, *Inleiding tot de Taalkunde en tot de Geschiedenis van het Nederlands*, Leuven-Groningen, 1948[6] (bijvoegsel *Platen en kaarten)* is de betreffende dialectgrens terecht zo getekend dat Geraardsbergen in het « Oostvlaamse », Aalst en Ninove in het « Zuidbrabantse » dialectgebied vallen.

(10) Licentieverhandeling Gent, 1946. J. Van Cleemputs verhandeling heb ik niet kunnen raadplegen.

(11) Verg. hierbij A. Van Loey, *Middelnederlandse en moderne Dialecten*, Album L. Grootaers, 1950, 68-69.

in zekere mate liet gelden. Met andere woorden Aalst stond toen al meer open voor Brabantse invloed dan Geraardsbergen.

Deze bevindingen worden bevestigd in een tweetal artikelen van H. Vangassen, *Aan de grens van Vlaanderen en Brabant* (12), waarin de ontwikkeling van Wgm. *ai* (Ndl. *ei*) en het diftongerinsproces van Wgm. *î / û* (Ndl. *ij / ui*) op hun verbreiding in de Dendersteden, Aalst, Ninove, Geraardsbergen en Dendermonde nagegaan en onderling vergeleken worden. Ook hieruit blijkt dat, op het eind van de Middeleeuwen en in het begin van de Nieuwe Tijd, dus in een periode van opbloei van Brabant en achteruitgang van Vlaanderen, Aalst en Ninove veel meer dan Geraardsbergen de Brabantse taalvernieuwing ondergingen. De dialectgrenzenbundel, die westelijk van Aalst en Ninove maar oostelijk van Geraardsbergen loopt, vinden we hier bij de ontwikkeling van *ui* terug; hij zal dus waarschijnlijk zijn beslag in de betreffende periode hebben gekregen.

De taalgeografische verschijnselen weerspiegelen en beklemtonen dus bijzonder duidelijk een voormalige grensfunctie van Geraardsbergen. Ik heb die daarom als uitgangspunt en als basis van mijn historisch overzicht gekozen, en het zal blijken dat juist in het licht daarvan het eigen historisch profiel van de Denderstad op treffende wijze tot uiting komt. Op hun beurt zullen dan de historische feiten ertoe bijdragen het antwoord te geven op het boven gestelde taalgeografische probleem, nl. hoe het Vlaams karakter van het moderne Geraardsbergs te verklaren is, hoe het komt dat Aalst en Ninove veel meer dan Geraardsbergen onder Brabantse invloed hebben gestaan, hoewel de territoriale grens toch oostelijk van de drie steden verliep.

* * *

De voorgeschiedenis van de Denderstreek levert weinig elementen op die van wezenlijk belang zijn voor een beoordeling van hetgeen bepalend is geweest in de eigenlijke stadsgeschiedenis. Wel verdient het de aandacht dat dit gebied talrijke Frankische nederzettingen heeft gekend, zoals uit de plaatsnamen op te maken is. Ook de bekende *-ingahêm*-namen zijn hier vertegenwoordigd en een stadswijk, nl. Hunnegem, is daar een voorbeeld van.

Hunnegem wordt dan ook als de bakermat van Geraardsbergen beschouwd, wat slechts in zoverre juist is, als men daarmee de oudste dorpsgemeenschap binnen het latere stadsgebied bedoelt die ons met name is bekend. De stad Geraardsbergen is inderdaad niet door geleidelijke uitbreiding uit Hunnegem gegroeid, maar heeft haar ontstaan te danken aan oorzaken die aan Hunnegem vreemd zijn.

Hunnegem, eigenlijk * *Huningahêm* (uit *Huninga* en *haim*) « woonplaats van de afstammelingen of lieden van Huno » (13) duidt

---

(12) Hand. v.d. Kon. Comm. v. Top. & Dial., XXIX (1955), 209-241 (met twee kaarten) en XXXII (1958), 69-99 (met een kaart).

(13) « De naam klimt op tot de Merovingische tijd » zegt M. Gysseling, *Middeleeuwse Toponiemen te Geraardsbergen,* Het Land van Aalst, X (1959), 4.

de plaats aan van een Frankische nederzetting op de linkeroever van de Dender, die zich naderhand op de rechteroever, op de helling van de Oudenberg, geleidelijk heeft uitgebreid. V. Fris ziet het dorpje als een « landbouwexploitatie » van een Frankische heer, die met horigen en lijfeigenen de grond tot vruchtbaarheid brengt, « tarwe en vlas teelt, tuinen met hagen omsloten aanlegt, hoeven en schuren bouwt om er de opbrengst van zijn oogst in te bergen, groote kudden zwijnen, schapen, koeien en ganzen drijft, kortom dit landelijke leven leidt, waarop de Frankisch-Salische wet ons toelaat een kijkje te werpen » (14).

Sedert de zevende eeuw zullen er in deze streek monniken zijn verschenen, die het christendom predikten. Weldra zal er een priester over de nieuwe parochie Hunnegem aangesteld zijn en wellicht omstreeks het begin van de achtste eeuw werd hier een kerkje gebouwd (15).

Met enige fantasie kan men zich Hunnegem bij het begin van de elfde eeuw voorstellen, toen er voor dit gebied gewichtige gebeurtenissen op til waren. De vroegere Frankische « landbouwexploitatie », die hoe langer hoe meer het uitzicht van een naar verhouding grote agrarische gemeenschap had gekregen, stond nu onder de heerschappij van een leenbezitter wiens woning de kern daarvan vormde; dergelijke domeinen in de buurt waren die van Boelare en Schendelbeke (16). Welke zijn nu de gebeurtenissen die voor dit gebied een belangrijke determinerende verandering hebben meegebracht ?

Het beroemde verdrag van Verdun in 843 verdeelde het uitgestrekte rijk van Karel de Grote onder zijn afstammelingen. De Denderstreek kwam hierbij te liggen in het centrale gebied, Lotharingen, dat aan Lotharius I was toegewezen. Dit kon zich echter niet lang zelfstandig handhaven en weldra werd de Schelde de grenslijn tussen Frankrijk en het Duitse rijk, waarin de Dendervallei deel uitmaakte van de pagus Bracbantensis.

In het noorden van Frankrijk werd intussen het graafschap Vlaanderen hoe langer hoe belangrijker. Het breidde zich geleidelijk uit en de graven zochten weldra hun heerschappij ook over het aangrenzende Duitse gebied te vestigen. Boudewijn IV veroverde in 1033 een deel van de rechteroever van de Schelde waarmee hij achteraf door de Duitse keizer werd beleend. Met deze verovering en de erkenning daarvan was wat men later « Rijks-Vlaanderen » zou noemen, ontstaan. « Voortaan zou het den graaf, die in rechte ' de man van twee heeren ' was, gemakkelijk vallen in feite ' de man van niemand ' te

---

(14) *Gesch. v. Geer.*, 22.

(15) M. De Meulemeester, *Le Prieuré des Bénédictines de Huneghem à Grammont*, Louvain, 1947, 17 v.

(16) Verg. A.E. Verhulst, *De Sint-Baafsabdij te Gent en haar grondbezit* (VIIe - XIVe eeuw). *Bijdrage tot de kennis van de structuur en de uitbating van het grootgrondbezit in Vlaanderen tijdens de Middeleeuwen*, Brussel, 1958 (Verh. v.d. Kon. Vl. Acad. v. Wetensch., Lett. en Schone Kunsten v. België, Kl. d. Lett., nr. 30).

zijn, wanneer hij het wilde » (17).

De volgende graaf van Vlaanderen, Boudewijn V, zette deze politiek voort en trachtte het op de oostelijke over van de Schelde reeds veroverde gebied te vergroten. In 1047 slaagde hij in deze opzet toen hij van Herman van Henegouwen in ruil voor Valenciennes met het daarbij behorende gebied en de streek van Chièvres-Basècles het Brabantse gedeelte tussen Schelde en Dender kreeg. Hiermee was weer een natuurlijke grens voor het graafschap bereikt en was « Rijks-Vlaanderen » tot zijn definitieve vorm gekomen (18). Niettegenstaande heftige reacties van de Duitse keizer, Hendrik III, werd Boudewijn V, bij de troonsbestijging van Hendrik IV, met het deel tussen Schelde en Dender van de pagus Bracbantensis beleend. Deze belangrijke grensverschuiving is een eerste determinant in Geraardsbergens geschiedenis, want hierdoor werd deze streek niet alleen van de Brabantse cultuursfeer in de Vlaamse overgebracht, maar kreeg ze tevens het typische grenskarakter dat haar verdere ontwikkeling in ruime mate zou bepalen.

1) DE DENDERSTREEK WERD GRENSGEBIED.

De heuvel bij Hunnegem, thans Oudenberg genoemd, bleek van strategisch standpunt voor het graafschap Vlaanderen bijzonder gunstig gelegen te zijn. Daar Boudewijn VI (1067-1070) het door zijn vader veroverde gebied tegen invallen uit het oosten wenste te vrijwaren, kocht hij van een zekere Gerald (19) een allodium in de parochie Hunnegem en richtte daar, volgens een door J. Van Waesberghe meegedeelde datum, in 1068 een sterkte op; deze datering kan alleen maar benaderend zijn (20). Aan deze sterkte gaf Boudewijn Geralds naam, zoals men kan lezen in Filips van den Elzas' bekrachtiging (1190) van de privilegiën van de stad : « Noverint universi tam presentes quam futuri, quod predecessor meus Balduinus, tam Flandrie quam Hanonie comes, allodium quoddam in parrochia de Huenighem a quodam Geraldo, magnæ auctoritatis viro, emptum sibi vendicavit, ubi opidum construendum elegit, quod a Geraldo Geraldimons noncupatur » (21).

Of deze traditie volgens welke de stad Geraardsbergen haar oor-

---

(17) F.L. Ganshof, *Vlaanderen onder de eerste Graven*, Antwerpen-Brussel..., 1944, 29. Van dezelfde schrijver : *Les origines de la Flandre Impériale. Contribution à l'histoire de l'ancien Brabant*, Annales de la Soc. Roy. d'Archéol. de Bruxelles, XLVI (1942-'43), 99-173.

(18) F.L. Ganshof, *Vlaanderen onder de eerste Graven*, 31-32.

(19) Fr. Blockmans, *De zoogenaamde stadskeure van Geeraardsbergen van tusschen 1067 en 1070*, Hand. v.d. Kon. Comm. v. Gesch., CVI (1941), 13, voetnoot 1 : « Niets laat toe te veronderstellen dat het hier om een, trouwens verder onbekende « Geeraard van Hunnegem » zou gaan, zoals Fris (V.), *Gesch. van Geeraardsbergen*, blz. 29, het, in navolging van oudere historici, voorstelt ».

(20) Onder Boudewijn VI waren Vlaanderen en Henegouwen verenigd, zodat Geraardsbergen bedoeld was als vesting tegen Brabant alleen, maar later deed de sterkte ook dienst tegen Henegouwen. — Voor de datum zie verder noot 23.

(21) Fr. Blockmans, *De zoogen. stadskeure v. Geer.*, 76.

sprong uitsluitend aan de wil van de graaf te danken zou hebben helemaal waarheidsgetrouw is, kan men natuurlijk niet met absolute zekerheid uitmaken, maar toch pleit daar veel voor (22). Het is ook geruststellend dat sommige door deze oudste traditie genoemde feiten van elders worden bevestigd. Zo luidt hier de naam van de man naar wie de stad genoemd werd *Geraldus* (niet *Ger(h)ardus)*, en hij heette ook werkelijk *Gerald* (ouder *Gerwald)* zoals o.a. blijkt uit de ontleding van de toponiem *Geraardsbergen*, waarvan de oorspronkelijke vorm ** Gêraldas-, * Gêraldesberga (* Gêrwaldas-, * Gêrwaldesberga)* « aan, bij, op de heuvel (berg) van Gerald » moet zijn geweest (23).

Door ruil met de heer van Boelare werd het grondgebied van het allodium uitgebreid, daar het anders niet zou hebben volstaan om in de behoeften van de bevolking te voorzien. Geraardsbergen was dus rechtstreeks afhankelijk van de graaf en vormde van meet af aan een scherpe tegenstelling met het omringende gebied. V. Fris zegt erover : « De sterkte Geraardsbergen, die *nieuwe stad*, een vreemdsoortig lichaam dat buiten de omlijsting der feodaliteit is ontstaan, tevens politieke en bestuurlijke en krijgskundige persoonlijkheid, treedt nochtans binnen het leenroerigstelsel door den eed van getrouwheid der inwoners of hunner vertegenwoordigers aan den graaf : de gemeente vervult de rol van eene collectieve heerlijkheid » (24).

Het allodium moest ook een bevolking krijgen en om die naar dat gevaarlijke oord te lokken, kende Boudewijn VI in de beroemd gebleven z.g. keur van Geraardsbergen aan de pas opgerichte vesting voor die tijd ongewone privilegiën toe (25).

2) GERAARDSBERGEN IS DUS GESTICHT ALS VERSTERKTE GRENSPOSITIE, ALS GRENSWACHTER AAN DE ZUIDOOSTELIJKE UITHOEK VAN HET GRAAFSCHAP VLAANDEREN.

Deze opdracht van de stad, tevens haar bestaansoorzaak, is een tweede determinerend feit in haar geschiedenis. Geraardsbergen ont-

(22) Zie vooral op. cit., 18 v.

(23) Zie mijn artikel *Giesbaarge*, Het Land van Aalst, IV (1952), 115-117 en thans M. Gysseling, *Middel. Topon.*, 3. Deze citeert « *de Geroaldi monte*, (1034-58) kopie 1e kwart 13e ». Geraardsbergen zou volgens een traditie, die door J. Van Waesberghe wordt vermeld, gesticht zijn in 1068, wat weliswaar maar een benaderende datering kan zijn (V. Fris, *Gesch. v. Geer.*, 29 en de in noot 25 genoemde werken); de stad zou toen (1068 ?) ook haar naam hebben gekregen. Indien de datering van *de Geroaldi monte* juist is, dan was de naam ** Gêraldesberga* (enz.) al vóór de stichting van het oppidum in gebruik, ofwel is dit eerder gesticht, maar dan kan het niet geweest zijn door « Balduinus, tam Flandrie quam Hanonie comes », die moeilijk iemand anders kan zijn dan Boudewijn VI (of van Bergen), die geregeerd heeft van 1067 tot 1070. Er is hier dus een probleem !

(24) *Gesch. v. Geer.*, 37.

(25) Hierover : Fr. Blockmans, *De oudste privileges der groote Vlaamsche steden*, I (1938), 422 en vooral het hier reeds meermalen geciteerde werk van dezelfde schrijver *De zoogen, stadskeure v. Geer.*, waarin men ook de vroegere bibliografie over dit onderwerp kan vinden.

wikkelde zich nu binnen de grenzen van het graafschap Vlaanderen. Gedurende de twist Dampierre-d'Avesnes stond Gwijde van Dampierre in maart 1263 het allodium Geraardsbergen aan Hendrik van Gelderland, bisschop van Luik, af, maar kreeg het reeds in mei van hetzelfde jaar als leen terug. Hierbij werd uitdrukkelijk bepaald dat het leen Geraardsbergen nooit van Vlaanderen zou worden gescheiden. Maar zo verloor de stad haar allodiaal karakter en werd ze achterleen van het keizerrijk. Ze won echter hoe langer hoe meer aan belangrijkheid. J. Van Waesberghe heeft ze dan ook in de titel van zijn werk « altera imperialis Flandriæ metropolis » genoemd.

Tijdens het gemeentetijdvak nam ze actief deel aan alle volksoproeren in Vlaanderen en heel vaak was ze de bondgenoot van Gent. Ook als versterkte grensstad had ze nog geenszins haar betekenis verloren. Ze speelde een gewichtige rol onder Lodewijk van Male in de oorlog tussen Brabant en Vlaanderen en diende de graaf op loyale wijze. In een oorkonde van 11 oktober 1336 bedankte deze de stad voor haar trouw en schold een deel van de stadschuld kwijt, bij het vernemen van de « groote scade ende verliesen die zoe ghehadt heeft van Brabande en anders, ende hoe zij cranc zijn ende gheseten op de frontieren van onsen lande, ende wel noot hadden hem te versterkene, ten behoude van den grave ende van onsen lande » (26). Hieruit en ook uit de *lettren van gracien* op 14 augustus 1357 aan Geraardsbergen verleend, blijkt wel duidelijk welk een betekenis de stad nog had voor het graafschap en voor de graaf. In de bewuste passage van de *lettren van gracien* leest men : « dat de poort van Gheeroudsberghe, staende up de frontieren van den lande, dickent ende menigwaerf wel ghedient heift, ende specialic met groter ghewillicheden in de orloghe die wij, grave, ghehad hebben jeghen die van Brabant » (27). Daar de stad zwaar beschadigd werd, schonk de graaf haar geldelijke steun om haar schuld te vereffenen.

Toch werden Lodewijk van Males laatste regeringsjaren, eindigend in 1381, een zeer rampzalige tijd voor de Denderstad. In de strijd tussen Gent en de graaf koos ze de zijde van Gent. De graaf droeg toen aan Walter van Edingen op ze in te nemen en tot gehoorzaamheid te dwingen. Een eerste aanval kon ze afslaan, maar bij een tweede, in 1381, werd ze door Walter ingenomen en verwoest. Vele inwoners kwamen om het leven en andere sloegen op de vlucht. Onrust, rampen en plundering waren voor lange tijd het deel van de zwaar beproefde stad. Bovendien was Lodewijk van Males regering de overgang naar de unificatie van de Nederlandse territoria onder de Boergondiërs, die als een derde bepalende gebeurtenis in de geschiedenis van Geraardsbergen moet worden beschouwd.

3) MET HET VORDEREN VAN DE UNIFICATIE VAN ALLE NEDERLANDSE TERRITORIA EN DE CENTRALISATIE VAN HET GEZAG GING DE EIGENLIJKE BETEKENIS VAN DE STAD,

(26) V. Fris, *Gesch. v. Geer.*, 93.
(27) Op. cit., 93-94.

DE REDEN WAAROM ZE GESTICHT WAS, GELEIDELIJK VERLOREN. ZE KON ZICH NIET AANPASSEN AAN DE VERANDERE OMSTANDIGHEDEN EN BLEEK NIET IN STAAT EEN VERLOREN BETEKENIS OP EEN OF ANDER GEBIED TERUG TE WINNEN.

In de Denderstreek verdween de politieke grens. Geraardsbergen werd een binnenstad die niet gunstig genoeg bleek te liggen om een verloren betekenis op een of andere manier te compenseren, en die geïsoleerd raakte. Wat de zestiende-eeuwse dichter Marcus Van Vaernewijck erover zegt, roept een totaal ander beeld op dan dat van het middeleeuwse Geraardsbergen : « Dan esser Gheertsberghe die Vlaenderen ooc verschoont Grooter in haer distantie dan wel bewoont. Niemant in Vlaenderen dees stat van wissewerc verclouct » (28).

De centralisatiepolitiek der Boergondiërs vond haar bezegeling in de Franse revolutie en aan de middeleeuwse territoriale grens, die voor Geraardsbergen zo een kapitale betekenis heeft gehad, schijnt nu niets meer te herinneren tenzij taalkundig-culturele relicten.

* * *

Een confrontatie van het historische feitenmateriaal met de taalgeografische resultaten is voor beide, geschiedenis en taalgeografie, vruchtbaar. De oorzaak van het verschil in dialectische geaardheid of gerichtheid van Geraardsbergen enerzijds, Ninove en Aalst anderzijds, hoewel de territoriale grens in een bepaalde periode oostelijk van de drie steden verliep, is nu wel duidelijk te maken, zij het alleen in grote lijnen; het is hier inderdaad niet de plaats voor detailstudie of voor een onderzoek naar de betekenis van de middeleeuwse politieke grens in het Dendergebied over haar volle lengte. Daarvoor zou nodig zijn een historische en topografische beschrijving met onderlinge vergelijking van elk der afzonderlijke gebieden (Aalst, Ninove, Geraardsbergen en Dendermonde) in het grote verband van de politieke, economische en culturele invloedsverschuiving van west naär oost.

Naast veel onderlinge overeenkomst vertonen de Dendersteden in hun geschiedenis en ligging voldoende verschilpunten (29), die het reeds meermalen ter sprake gekomen onderscheid tussen Geraardsbergen aan de ene kant, Aalst en Ninove aan de andere kant kunnen verklaren. Historisch en topografisch neemt de stad Geraardsbergen ook een eigen positie in tegenover Aalst en Ninove. Ze was door de graaf zelf als grenssterkte achter een natuurlijke verschansing gesticht en bleef zijn bijzondere belangstelling genieten. Haar bevol-

(28) *Vlaemsche Audtvremdicheyt...*, Gent, z.j. (1562), 39. Ik heb het exemplaar van het *Woordenboek der Nederlandsche Taal* te Leiden (zie *Bronnenlijst*) gebruikt en volg de door de redactie van dit woordenboek aangebrachte paginering. — Zie ook noot 33.

(29) Een opstel dat voor deze kwestie nuttig kan zijn, is dat van J. Van Cleemput, *De oostelijke limes van het Graafschap Vlaanderen in 1338*, Het Land van Aalst, VIII (1956), 231 v.

king heeft ze door inwijking gekregen, wat misschien medebepalend is geweest voor de Vlaamse inslag van het daar gesproken dialect (30). Eveneens in tegenstelling met Aalst en Ninove, die een minder eenzijdig-gespecialiseerde opdracht te vervullen hadden en o.a. ook op veel belangrijker verkeerswegen dan Geraardsbergen lagen, raakte deze stad na de Middeleeuwen hoe langer hoe meer geïsoleerd (31); hierdoor onderging ze veel minder de Brabantse invloed dan de andere Dendersteden, die zich toen bij de achteruitgang van Vlaanderen meer naar het in aanzien stijgende Brabant richtten (32).

Samenvattend kan men zeggen: op een periode van politieke grensfunctie in de Middeleeuwen, die een taalkundig-culturele grensvorming in de hand werkte, volgde voor Geraardsbergen een tijdperk van functieloosheid en afzondering, die taalgeografisch een tijd van relatieve stagnatie moet zijn geweest, en waardoor het middeleeuwse verloop van de dialectgrenzen, oostelijk van Geraardsbergen, in de huidige dialecten nog goed wordt weerspiegeld.

De idee der grensfunctie als resultaat van het taalgeografisch onderzoek heeft geleid tot de vaststelling van drie determinanten in Geraardsbergens geschiedenis. Het is daarbij gebleken dat het einde van het graafschap Vlaanderen als politiek zelfstandige macht tegelijk het einde heeft betekend van de gewichtige, maar in feite enige opdracht van belang die deze stad ooit te volbrengen heeft gehad (33). Haar lot hing ten nauwste samen met dat van het graafschap Vlaanderen, maar omgekeerd is ook het lot van het graafschap verbonden geweest aan dat van de poort Geraardsbergen, die « staende up de frontieren van den lande, dickent ende menichwaerf wel ghedient heift », ook « ten behoude van den grave ende van onsen lande ».

HEVERLEE-LEUVEN. *F. Van Coetsem.*

---

(30) De inwijkelingen zullen voor het merendeel « oude laeten, vrijgemaakte lijfeigenen en kleine vrije grondbezitters » (V. Fris, *Gesch. v. Geer.*, 35-36; citaat op blz. 36) geweest zijn.

(31) De wijziging in de bevolkingscijfers der betrokken steden is hier ook veelzeggend. Verg. b.v. H. Vangassen, *Aan de grens van Vlaanderen en Brabant* (1955), 210: « Als eerste in rangorde komt in de eerste helft van de XIVe eeuw Dendermonde met meer dan 9.000 inwoners, dan Geraardsbergen, dan Aalst en ten slotte het kleine Ninove met ongeveer 1.500 inwoners ». Bij wijze van sprekende vergelijking worden in voetnoot de bevolkingscijfers van deze steden, volgens officiële opgave van 's Rijks bevolkingscijfer op 31 dec. 1952, meegedeeld: « Aalst 42.854, Ninove 11.436, Geraardsbergen 10.729, Dendermonde 9.464 ».

(32) Op. cit. 239-241; belangwekkend in dit verband is hetgeen hier gezegd wordt over de evolutie van de bevolking in Ninove.

(33) Verg. hierbij de conclusie van Fr. De Cacamp, *De lijdensweg van Geraardsbergen 1579-1585*, Het Land van Aalst, XI (1959), 54: « De tienjarige storm die van 1576 tot 1586 in de Geraardsbergse hemel gewoed had, betekende het einde van een tijdperk. De grote « poort » die Geraardsbergen in de Middeleeuwen was en nog onder Keizer Karel bleef, zou voortaan nog slechts een stad van middelmatig belang zijn, die voor lange jaren verarmd voortleefde binnen haar te ruime vesten. Hierin was haar lot te vergelijken met dat van de meeste Belgische steden ».

Repartitie der beden van 1394 en 1396 in het Land van Aalst

Een kartografische bron

In 1394 werd, na toestemming door het representatief college der Vier Leden (1), het graafschap Vlaanderen belast met een bede van 65.000 nobels (= 234.000 lb. par.). Deze globale som werd op basis van de repartitielijst van het Transport van Vlaanderen (2), doch in aanzienlijke mate van deze verouderde tabel afwijkend, omgeslagen over de verschillende steden en kasselrijen van het territorium (3). Het Land van Aalst viel aldus 18.440 lb. 3 s. par. ten deel. Ook deze som diende, evenredig aan de economische belangrijkheid, verdeeld te worden over de talrijke dorpen en stadjes van de kasselrij Aalst. De baljuw der omschrijving, Clais Utenhove, bijgestaan door twee commissarissen van de hertog *ad hoc*, Renier Kempe en Gillis van Waesberghe, werden hiermee belast, en stelden met dit doel een uitvoerige tabel samen van alle parochies, elk met hun respectievelijke quota in de belasting (4).

In oktober 1396 redigeerde Clais Scaeck, gewezen baljuw van het graafschap Aalst, een nieuwe tabel met het oog op een bede van 4.000 fr., die thans particulier door het Land van Aalst aan de hertog toegestaan werd (5). De heffing geschiedde op verzoek van de souverein-baljuw van Vlaanderen, de heer van Leeuwergem, en raadsheer Pieter van der Tanerie, in naam van hertog Filips de Stoute, die de subsidie aanvroeg *pour l'avancement des ouvrages des chasteaux et maisons de Flandres*. Het document van 1396 werd, gezien de identieke volgorde der plaatsnamen, klaarblijkelijk opgesteld op basis van het model uit 1394.

---

(1) Algemeen Rijksarchief, Brussel, Rekenkamer, nº 16.096, fº 1 r.; **W. Prevenier,** *Handelingen der Leden en der Staten van Vlaanderen 1384-1405*, Kon. Comm. voor Gesch., 4º-reeks, Brussel, 1959, pp. 101-105 (nº 283-295).

(2) **Th. de Limburg-Stirum,** *Codex Diplomaticus Flandriae*, bd. II, Bruges, 1889, pp. 141-143, nº 253; **L. Gilliodts-van Severen,** *Inventaire de la ville de Bruges*, bd. IV, Bruges, 1876, pp. 279-280; deze geven de oorspronkelijke tabel van 1309. In 1408 werd het Transport voor de eerste maal herzien (**Gilliodts-van Severen,** *o.c.*, bd. IV, pp. 23-27).

(3) Zie de algemene repartitie-tabel : A.D.N. (Arch. Dép. Nord, Lille), B. 1276, nº 12.988; B. 1276, nº 13.172; A.R.A., R.K., nº 16.096, fº 1 v. - 3 r.

(4) Alg. Rijksarchief, Brussel, Trésor de Flandre, 1e série, nº 964.

(5) Alg. Rijksarchief, Brussel, Rekenkamer, nº 48.835. Het betreft het exemplaar *pour le court*.

Het nut van een gecombineerde uitgave van deze beide repartitietabellen lag voor de hand. In de eerste plaats bieden ze inzicht in de organisatie der beden bij de aanvang der Bourgondische periode. Ze laten toe de economische belangrijkheid te meten der steden en dorpen van een belangrijke omschrijving van het middeleeuwse Vlaanderen; men mag aannemen dat het bedrag der quota immers recht evenredig is aan de commerciële, industriële of agrarische betekenis van elk der plaatsen. De lokale geschiedenis kan wellicht enig nut hebben bij een uitvoerige opsomming van alle plaatsnamen der kasselrij, waarmee deze in de XIVe eeuw samengesteld was. We meenden ook er goed aan te doen naast de moderne, tevens de middeleeuwse schrijfwijze uit de twee documenten te vermelden. Tabellen als deze, hierop wensen we tot slot de nadruk te leggen, tonen aan van welk een betekenis fiscale documenten kunnen zijn voor de historische geografie; dit soort bronnen vormt een zo veilige als volledige en zeer goed toegankelijke bron voor het samenstellen van historische kaarten (6). Ter illustratie voegen we bij deze uitgave een schets van het Land van Aalst op basis der twee zettingstabellen (7).

De localiteiten staan in de originele lijsten min of meer alphabetisch genoteerd. We hebben dit, indien nodig, gewijzigd tot een strict alphabetische volgorde volgens de huidige officiële benamingen (8). Af en toe werden in de originele tabel echter de quota van niet samen horende localiteiten, zonder nadere specifiëring, onder één globale som vermeld; in dat geval geven we op de alphabetische plaats referenties naar de plaats met de globale som.

In totaal komen in de lijst 166 namen voor. De Potter en Broeckaert vermelden er in 1612 : met enclaves 172, zonder enclaves 150 (9). De gemeenten Nederhasselt, Goeferdinge, Nieuwerkerken en Wanzele (10) die wel in hun lijsten, doch niet in de tabellen van 1394-96 voorkomen, daar hun quota vermoedelijk in die van aanpalende gemeenten begrepen waren, namen we met het oog op volledigheid in onze lijst op (11).

---

(6) Zie hierover **M.A. Arnould,** *Les dénombrements de foyers dans le comté de Hainaut (XIVe-XVIe siècle)*, C.R.H., 4°, Bruxelles, 1956, p. 24.

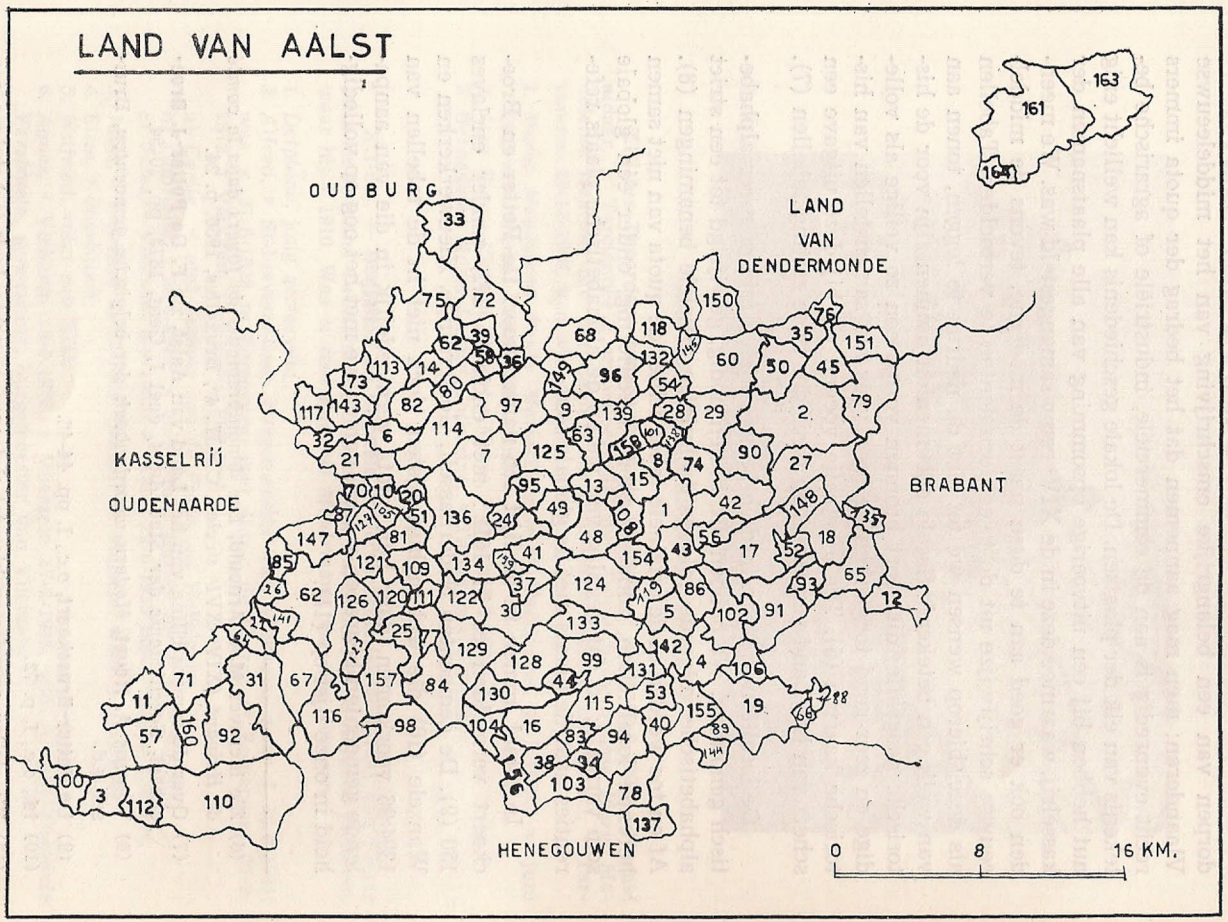
(7) Over de samenstelling van het Land van Aalst, zie **F. De Potter-J. Broeckaert,** *Geschiedenis der Stad Aalst*, deel I, Gent, 1873, pp. 30-54.

(8) Volgens **A. Houet,** *Modern woordenboek der belgische gemeenten*, Brussel, s.d.

(9) **De Potter-Broeckaert,** *o.c.*, I, pp. 44-46.

(10) **Id.,** *o.c.*, I, p. 72.

(11) We stellen er prijs op hier tot slot onze oprechte dank te betuigen aan de heer A. De Schamphelaere, praeparator-technicus bij het Seminarie voor Menselijke Aardrijkskunde van Prof. M.E. Dumont der Rijksuniversiteit te Gent, die ons zoals steeds zeer behulpzaam was bij het samenstellen van het kaartje.

LAND VAN AALST
OUDBURG
LAND VAN DENDERMONDE
KASSELRIJ OUDENAARDE
BRABANT
HENEGOUWEN
0
8
16 KM.

Localiteiten	1394 Nobels + gro.	Okt. 1396 Lb. par.
1. Aaigem, *Ayeghem*	26 nob. 23 gro.	46 lb.
Vlekkem		
2. Aalst, *Alost*	233 nob. 6 gro.	336 lb. 4 s.
— *Alost,* zie Aalst		
— *Amelgys,* zie Amougies		
3. Amougies, *Amelgys*	58 nob.	95 lb.
Orroir		
Russeignies		
— *Apeltrine,* zie Appelterre		
— *Apoutrin,* zie Appelterre		
4. Appelterre, *Apeltrine, Apoutrin*	34 nob. 44 gro.	57 lb.
Eichem (1)		
— *Arweteghem,* zie Erwetegem		
5. Aspelare, *Aspelaer*	52 nob. 33 gro.	99 lb. 10 s.
— *Ayeghem,* zie Aaigem		
6. Baaigem, *Badeghem*	19 nob. 38 gro.	31 lb. 12 s.
— *Badeghem,* zie Baaigem		
— *Badelghem,* zie Balegem		
7. Balegem, *Badelghem*	62 nob. 27 gro.	105 lb. 4 s.
8. Bambrugge, *Banbrucghe*	Zie n° 15	Zie n° 15
— *Banbrucghe,* zie Bambrugge		
9. Bavegem, *Baveghem*	19 nob. 38 gro.	31 lb.
10. Beerlegem, *Beerlighem*	12 nob. 45 gro.	19 lb.
11. Berchem	280 nob. 24 gro.	320 lb.
Kwaremont		
Zulseke		
Melden		
Nukerke		
Etikhove		
Maarke		
Kerkem (2)		
12. Borchtlombeek, *Lombeke sBorechgraven*	14 nob. 24 gro.	24 lb.
13. Borsbeke, *Borstbeque*	Zie n° 108	Zie n° 108
— *Borst,* zie Burst		
— *Bost,* zie Roborst		
14. Bottelare, *Botelaer*	18 nob. 43 gro.	30 lb. 10 s.
— *Boucle Sente Blasis,* zie Sint-Blasius-Boekel		
15. Burst, *Borst, Burste*	42 nob. 51 gro.	65 lb.
Bambrugge		
Zonnegem		
— *Deeftinghen,* zie Deftige		
16. Deftinge, *Deeftinghen*	23 nob. 11 gro.	38 lb.

(1) Thans één gemeente (Appelterre-Eichem).
(2) Maarke en Kerkem vormen thans één gemeente.

Localiteiten	1394 Nobels + gro.	Okt. 1396 Lb. par.
17. Denderhoutem, *Denre Houthem*	69 nob. 16 gro.	120 lb.
18. Denderleeuw, *Leeuwe*	49 nob. 16 gro.	84 lb. 10 s.
19. Denderwindeke, *Wiendeke over Denre*	53 nob. 49 gro.	89 lb.
— *Dickele,* zie Dikkele		
— *Dickelvene,* zie Dikkelvenne		
20. Dikkele, *Dickele*	11 nob. 36 gro.	15 lb.
21. Dikkelvenne, *Dickelvene*	65 nob. 24 gro.	109 lb. 10 s.
22. Edelare, *Edellaer*	5 nob. 58 gro.	6 lb. 10 s.
— *Eenaem,* zie Ename		
— *Eerboudeghem,* zie Erembodegem		
— *Eerpe,* zie Erpe		
23. Eichem, *Eyeghem*	Zie n° 4	Zie n° 4
— *Elderghem,* zie Heldergem		
24. Elene, *Heelne, Heilne*	Zie n° 61	Zie n° 61
25. Elst	14 nob. 32 gro.	20 lb.
26. Ename, *Eenaem*	37 nob. 17 gro.	59 lb.
Neder-Ename		
27. Erembodegem, *Eerboudeghem, Eremboudeghem*	73 nob. 52 gro.	129 lb.
Welle		
Iddergem		
Teralfene		
— *Ermelghem,* zie Hermelgem		
28. Erondegem, *Erondeghem*	35 nob. 17 gro.	57 lb.
Ottergem		
29. Erpe, *Eerpe*	41 nob. 50 gro.	111 lb.
30. Erwetegem, *Arweteghem*	44 nob. 10 gro.	84 lb.
31. Etikhove, *Etichove*	Zie n° 11	Zie n° 11
— *Eyeghem,* zie Eichem		
32. Gavere	36 nob. 9 gro.	57 lb.
33. Gentbrugge, *Ghendbrucghe*	4 nob. 3 gro.	5 lb. 4 s.
34. Geraardsbergen, *Grammont*	600 nob.	673 lb. 6 s.
— *Ghendbrucghe,* zie Gentbrugge		
— *Ghiseghem,* zie Gijzegem		
— *Ghisenzeelle,* zie Gijzenzele		
— *Ghonteroden,* zie Gontrode		
35. Gijzegem, *Ghiseghem*	11 nob. 20 gro.	19 lb.
36. Gijzenzele, *Ghisenzeelle*	10 nob. 64 gro.	17 lb.
37. Godveerdegem, *Godverdeghem*	13 nob. 57 gro.	23 lb.
38. Goeferdinge : komt niet voor in tabellen		
39. Gontrode, *Ghonteroden*	10 nob. 3 gro.	15 lb.
— *Grammont,* zie Geraardsbergen		

Localiteiten	1394 Nobels + gro.	Okt. 1396 Lb. par.
40. Grimminge, *Grymeghem*	16 nob. 14 gro.	26 lb. 10 s.
41. Grotenberge, *Grotenberghe*	11 nob. 45 gro.	17 lb.
— *Grymeghem,* zie Grimminge		
42. Haaltert, *Haelterd* Kerksken	38 nob. 43 gro.	62 lb.
— *Haelterd,* zie Haaltert		
— *Hardessem,* zie Herdersem		
— *Heelne,* zie Elene		
— *Heerzeelle,* zie Herzele		
— *Heilne,* zie Elene		
43. Heldergem, *Elderghem*	12 nob. 14 gro	19 lb.
44. Hemelverdegem, *Hemelverdeghem*	13 nob. 2 gro	34 lb.
45. Herdersem, *Hardessem*	21 nob. preter 3 gro.	15 lb.
46. Herlinkhove (3), *Herinchove*	Zie n° 91	Zie n° 91
47. Hermelgem, *Ermelghem*	Zie n° 87	Zie n° 87
48. Herzele, *Heerzeelle*	58 nob. 9 gro.	97 lb.
49. Hillegem, *Hilleghem*	19 nob. 12 gro.	27 lb. 10 s.
50. Hofstade, *Hofstaden*	35 nob. 11 gro.	58 lb.
51. Hundelgem, *Undelghem*	15 nob. 9 gro.	22 lb. 10 s.
52. Iddergem, *Ydderghem*	Zie n° 27	Zie n° 27
53. Idegem, *Ydeghem*	52 nob. 64 gro.	85 lb. 10 s.
54. Impe, *Ympe*	10 nob. 45 gro.	16 lb.
55. Kerkem, *Kerckem*	Zie n° 11	Zie n° 11
56. Kerksken, *Kerxkine*	Zie n° 42	Zie n° 42
57. Kwaremont, *Quaermond*	Zie n° 11	Zie n° 11
58. Landskouter, *Landscoutere*	15 nob. 40 gro	22 lb. 10 s.
59. Lebbeke : komt niet voor in tabellen		
60. Lede	42 nob. 64 gro.	70 lb.
— *Leeuwe,* zie Denderleeuw		
61. Leeuwergem, *Leeuwerghem* Elene	42 nob. 62 gro.	65 lb.
62. Lemberge, *Lemberghe*	8 nob. 23 gro.	9 lb. 10 s.
63. Letterhoutem, *Lettelhouthem*	22 nob. 14 gro	34 lb.
64. Leupegem, *Leupighem*	15 nob. 8 gro.	22 lb.
65. Liedekerke	32 nob. 39 gro.	53 lb.
66. Lieferinge, *Lieffringhen*	11 nob. 62 gro.	17 lb.
— *Lombeke sBorechgraven,* zie Borchtlombeek		
67. Maarke, *Marque*	Zie n° 11	Zie n° 11
— *Marque,* zie Maarke		
68. Massemen, *Massemine* Westrem	30 nob. 65 gro.	52 lb.
69. Mater, *Materne*	52 nob. 19 gro.	89 lb. 10 s.

(3) Herlinkhove : gehucht van Outer.

Localiteiten	1394 Nobels + gro.	Okt. 1396 Lb. par.
— *Meere,* zie Mere		
70. Meilegem, *Meyleghem*	11 nob. 47 gro.	15 lb.
71. Melden	Zie n° 11	Zie n° 11
72. Melle	18 nob. 24 gro.	27 lb.
73. Melsen, *Melsene*	10 nob. 40 gro.	15 lb.
74. Mere, *Meere*	42 nob. 32 gro.	56 lb.
75. Merelbeke, *Merlebeke*	11 nob. 28 gro.	15 lb.
76. Mespelare, *Mespelaer*	15 nob. 55 gro.	23 lb.
— *Meyleghem,* zie Meilegem		
77. Michelbeke, *Mighelbeke*	15 nob. 17 gro.	23 lb.
— *Mighelbeke,* zie Michelbeke		
78. Moerbeke, *Moerbeque, Moorbeke*	15 nob. 4 gro.	23 lb.
— *Moorbeke,* zie Moerbeke		
79. Moorsel, *Moortzeelle bi Affelghem*	11 nob.	13 lb.
80. Moortsele, *Moortzeelle*	19 nob. 50 gro.	27 lb.
— *Muenx Zwalmen,* zie Munkzwalm		
81. Munkzwalm, *Muenx Zwalmen*	35 nob. 19 gro.	57 lb.
82. Munte	28 nob. 60 gro.	42 lb.
83. Nederboelare, *Nederboullaer*	Zie n° 94	Zie n° 94
84. Nederbrakel, *Nederbrakele*	Zie n° 110	Zie n° 110
85. Nederename, *Neder Eenaem*	Zie n° 26	Zie n° 26
86. Nederhasselt : komt niet voor in tabellen		
87. Nederzwalm, *Nederzwalmen*	8 nob. 23 gro.	9 lb.
Hermelgem (4)	17 nob. 38 gro.	27 lb. 10 s.
88. Neigem, *Ten Eyghene*	14 nob. 42 gro.	22 lb.
— *Nieneve,* zie Ninove		
89. Nieuwenhove, *Nuwenhove*	Zie n° 144	Zie n° 144
90. Nieuwerkerken : komt niet voor in tabellen		
91. Ninove, *Nieneve* / Herlinkhove	132 nob. 50 gro.	nihil
92. Nukerke	Zie n° 11	Zie n° 11
— *Nuwenhove,* zie Nieuwenhove		
— *Oemberghe,* zie Oombergen		
93. Okegem, *Okeghem*	21 nob. 26 gro.	33 lb.
94. Onkerzele, *Onkerzeelle* / Nederboelare	12 nob. 41 gro.	20 lb.
95. Oombergen, *Oemberghe*	10 nob. 50 gro.	13 lb.
96. Oordegem, *Oordeghem* / Smetlede	44 nob.	75 lb.
97. Oosterzele, *Oosterzeelle*	58 nob. 6 gro.	94 lb.

(4) Hermelgem en Nederzwalm vormen thans één gemeente (Nederzwalm-Hermelgem).

Localiteiten	1394 Nobels + gro.	Okt. 1396 Lb. par.
98. Opbrakel, *Opbrakele*	17 nob. 12 gro.	27 lb.
99. Ophasselt	56 nob.	99 lb.
— *Oroir,* zie Orroir		
100. Orroir, *Oroir*	Zie n° 3	Zie n° 3
101. Ottergem, *Otterghem*	Zie n° 28	Zie n° 28
102. Outer, *Outre*	34 nob. 18 gro.	56 lb.
103. Overboelare, *Over Boullaer*	21 nob. 68 gro.	36 lb.
104. Parike, *Pareke*	11 nob. 66 gro.	19 lb.
105. Paulatem	9 nob. 43 gro.	12 lb.
106. Pollare, *Pollaer*	9 nob. 63 gro.	13 lb.
— *Quaermond,* zie Kwaremont		
107. Ransbeke hoeve (5), *Ransbeke*	Zie n° 119	Zie n° 119
— *Rasighem,* zie Ressegem		
108. Ressegem, *Rasighem* Borsbeke	34 nob. 60 gro.	57 lb.
109. Roborst, *Bost*	10 nob. 46 gro.	17 lb.
110. Ronse Zarlardinge Nederbrakel	260 nob. 48 gro.	340 lb.
— *Roosbeke,* zie Rozebeke		
— *Rosnake,* zie Russeignies		
111. Rozebeke, *Roosbeke*	13 nob. 39 gro.	21 lb.
112. Russeignies, *Rosnake, Russengies*	Zie n° 3	Zie n° 3
— *Salarlinghen,* zie Zarlardinge		
— *Sandberghen,* zie Zandbergen		
— *Scelde Roden,* zie Schelderode		
— *Scelde Wiendeke,* zie Scheldewindeke		
— *Scendelbeke,* zie Schendelbeke		
113. Schelderode, *Scelde Roden*	29 nob. 39 gro.	47 lb.
114. Scheldewindeke, *Scelde Wiendeke*	39 nob. 58 gro.	61 lb.
115. Schendelbeke, *Scendelbeke*	13 nob. 5 gro.	21 lb.
116. Schorisse, *Scoorisse*	48 nob. 33 gro.	79 lb.
— *Scoorisse,* zie Schorisse		
— *Seghelsem,* zie Zegelsem		
117. Semmerzake, *tSemersake*	29 nob. 15 gro.	47 lb. 10 s.
— *Sente Cornelis Horenbeke,* zie Sint-Kornelis-Horebeke		
— *Sente Denijs Boucle,* zie Sint-Denijs-Boekel		
— *Sente Entelins,* zie Sint-Antelinks		
— *Sente Ghorix Oudenhove,* zie Sint-Goriks-Oudenhove		

(5) Ransbeke hoeve : gehucht te Sint-Antelinks.

Localiteiten	1394 Nobels + gro.	Okt. 1396 Lb. par.
— *Sente Lievins Essche,* zie Sint-Lievens-Esse		
— *Sente Lievins Houthem,* zie Sint-Lievens-Houtem		
— *Sente Marien Horenbeke,* zie Sint-Maria-Horebeke		
— *Sente Marien Lathem,* zie Sint-Maria-Latem		
— *Sente Marien Lierde,* zie Sint-Marie-Lierde		
— *Sente Marien Oudenhove,* zie Sint-Maria-Oudenhove		
— *Sente Martins Lierde,* zie Sint-Martens-Lierde		
118. Serskamp, *tSerscamp*	13 nob. 32 gro.	24 lb.
119. Sint-Antelinks, *Sente Entelins*	20 nob. 19 gro.	34 lb.
Ransbeke hoeve		
120. Sint-Blasius-Boekel, *Boucle Sente Blasius*	16 nob. 33 gro.	25 lb. 10 s.
121. Sint-Denijs-Boekel, *Sente Denijs Boucle*	33 nob. 48 gro.	56 lb.
122. Sint-Goriks-Oudenhove, *Sente Ghorix Oudenhove*	33 nob. 12 gro.	53 lb.
123. Sint-Kornelis-Horebeke, *Sente Cornelis Horenbeke*	26 nob.	43 lb.
124. Sint-Lievens-Esse, *Sente Lievins Essche*	58 nob. 15 gro.	10 lb. 12 s.
125. Sint-Lievens-Houtem, *Sente Lievins Houthem*	50 nob. 50 gro.	92 lb.
126. Sint-Maria-Horebeke, *Sente Marien Horenbeke*	45 nob. 56 gro.	53 lb.
127. Sint-Maria-Latem, *Sente Marien Lathem*	14 nob. 6 gro.	21 lb.
128. Sint-Maria-Lierde, *Sente Marien Lierde*	34 nob. 42 gro.	57 lb.
129. Sint-Maria-Oudenhove, *Sente Marien Oudenhove*	69 nob. 20 gro.	120 lb.
130. Sint-Martens-Lierde, *Sente Martins Lierde*	29 nob. 22 gro.	47 lb. 10 s.
131. Smeerebbe, *Smeerhebbe*	5 nob. 21 gro.	6 lb.
Vloerzegem (6)	7 nob. 24 gro.	10 lb. 10 s.
132. Smetlede, *Smeitlede*	Zie n° 96	Zie n° 96
— *Sotteghem,* zie Zottegem		

(6) Thans één gemeente (Smeerebbe-Vloerzegem).

Localiteiten	1394 Nobels + gro.	Okt. 1396 Lb. par.
133. Steenhuize-Wijnhuize, *Wijnhuuse*	Zie n° 159	Zie n° 159
134. Strijpen, *Stripen*	20 nob. 23 gro.	29 lb.
— *Ten Eyghene,* zie Neigem		
135. Teralfene, *Ter Alphene*	Zie n° 27	Zie n° 27
— *tSemersake,* zie Semmerzake		
— *tSerscamp,* zie Serskamp		
— *Undelghem,* zie Hundelgem		
136. Velzeke, *Velseke*	46 nob. 3 gro.	77 lb.
137. Viane	38 nob.	59 lb.
— *Vlachem, Vlackem,* zie Vlekkem		
138. Vlekkem, *Vlachem, Vlackem*	Zie n° 1	Zie n° 1
139. Vlierzele, *Vliederzeelle*	33 nob. 8 gro.	51 lb.
140. Vloerzegem, *Vloerseghem*	Zie n° 131	Zie n° 131
141. Volkegem, *Volkeghem*	7 nob. 28 gro.	10 lb.
142. Voorde	41 nob.	64 lb.
— *Vorste,* zie Vurste		
143. Vurste, *Vorste*	9 nob. 33 gro.	14 lb.
144. Waarbeke, *Wardbeke* Nieuwenhove	27 nob. 38 gro.	43 lb.
145. Wanzele : komt niet voor in de tabellen		
— *Wardbeke,* zie Waarbeke		
146. Wassen (7), *Wassine*	7 nob. 19 gro.	9 lb.
147. Welden, *Weldine*	30 nob. 8 gro.	46 lb.
148. Welle	Zie n° 27	Zie n° 27
149. Westrem	Zie n° 68	Zie n° 68
150. Wichelen, *Wichlinne, Wijchelinne*	63 nob. 28 gro.	109 lb. 10 s.
— *Wiendeke over Denre,* zie Denderwindeke		
151. Wieze, *Wiese*	17 nob. 11 gro.	25 lb.
— *Wijchelinne,* zie Wichelen		
152. Wijlegem (8), *Wileghem*	2 nob. 8 gro.	2 lb.
153. Wijnhuize, *Wijnhuuse*	Zie n° 159	Zie n° 159
— *Wijnhuuse,* zie Steenhuize-Wijnhuize		
— *Wileghem,* zie Wijlegem		
154. Woubrechtegem, *Woubrechteghem*	10 nob. 16 gro.	14 lb.
— *Ydderghem,* zie Iddergem		
— *Ydeghem,* zie Idegem		

(7) Wassen : gehucht van Vurste.
(8) Wijlegem : gehucht van Sint-Blasius-Boekel en Sint-Denijs-Boekel.

Localiteiten	1394 Nobels + gro.	Okt. 1396 Lb. par.
— *Ympe*, zie Impe		
155. Zandbergen, *Sandberghen*	25 nob. 45 gro.	41 lb.
156. Zarlardinge, *Salardinghen*	Zie n° 110	Zie n° 110
157. Zegelsem, *Seghelsem*	51 nob. 13 gro.	82 lb.
158. Zonnegem, *Zonneghem*	Zie n° 15	Zie n° 15
159. Zottegem, *Sotteghem* Steenhuize-Wijnhuize	36 nob. 61 gro.	62 lb.
160. Zulzeke	Zie n° 11	Zie n° 11

LAND VAN BORNEM

161. Bornem 162. Eikevliet, *Eykezom* (9) 163. Hingene, *Hinghene de prochie* 164. Mariekerke, *Sente Marien Baesrode*	361 nob. 60 gro.	360 lb.

AFHANKELIJKHEDEN

165. *Templeuve* (10) 166. Vendeville, *Venduele* (11)	32 nob.	nihil

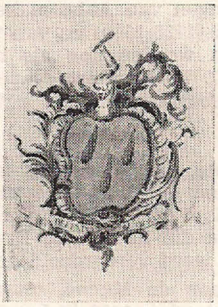
ZELZATE. **W. Prevenier.**

(9) *Eykezom :* wellicht Eikevliet, gehucht te Hingene en behorend tot het land van Bornem, waarbij de plaats hier duidelijk geklasseerd wordt **(Vt. de Ghellinck-Vaernewyck,** *Sceaux et armoiries de la Flandre*, Paris, 1935, p. 24).

(10) *Templeuve :* vermoedelijk wordt bedoeld Templemars, heerlijkheid in kasselrij Rijsel afhangend van Ninove en vlak bij Vendeville gelegen (dep. Nord, arr. Lille, kant. Seclin); Templeuve bestaat echter ook, nl. : (1) dep. Nord, arr. Lille, kant. Cysoing; (2) prov. Henegouwen, kant. Templeuve. Templemars en Vendeville komen beide voor in het Transport van Vlaanderen van 1408 en worden in deze belastingstabel genoteerd onder Ninove **(Gilliodts-van Severen,** *Inventaire de la ville de Bruges*, bd. IV, Brugge, 1876, p. 27; analoge passus in Cartularium van de stad Brugge : *Nieneve met Tempelmars ende Venduille, gheleghen in de castelrie van Rijssele* (S.A., Brugge, Cartularium n° 4, *Ouden Wittenbouc*, f° 167 r.).

(11) *Venduele :* Vendeville, heerlijkheid in kasselrij Rijsel, volgens erfrecht afhangend van Ninove (dep. Nord, arr. Lille, kant. Seclin).

DE CLIPPELE

Familiewapen

In de volgende bladzijden wordt de geschiedenis verhaald van een tak, of liever van een stamreeks van het geslacht *de Clippele* (1) gedurende vijf eeuwen.

Benevens de hier behandelde familie zijn er vanzelfsprekend nog andere gelijknamige die soms nog hoger opklimmen dan het begin der 15de eeuw. Ofschoon de verwantschap niet met zekerheid kan worden bewezen, bestaat er nochtans een zeer sterk vermoeden dat ze oorspronkelijk tot eenzelfde stam behoorden. De enige staving van dit vermoeden wordt echter gevonden in het feit dat ze allemaal herkomstig zijn uit eenzelfde gebied, namelijk het voormalige Land van Aalst.

De naam « de Clippel(e) » is een vervorming, ontstaan door ontronding (2) van het oudere « de Cluppel(e) », een middelnederlandse vorm van het hedendaagse : knuppel (3). De ontronding, of vervorming van *u* tot *i*, is kenmerkend voor het Land van Aalst en vormt een tamelijk jong verschijnsel, daar zij pas van het einde der 14de en het begin der 15de eeuw dagtekent.

Wij mogen dus met zekerheid aannemen dat het hier behandelde geslacht uit ons Land van Aalst herkomstig is en de betekenis van de naam verklaart meteen de drie knuppels in het familiewapen.

---

(1) Met vonnis der Rechtb. van 1e aanleg te Brussel dd. 16-10-1939 werd de schrijfwijze van de naam « de Clippele » officieel hersteld.
(2) V. Verslegen : De ontrondingsgebieden in Zuid-Nederland (Bull. der Kon. Comm. vr Top. en Dial. XV (1941).
(3) Verwijs en Verdam : Middelnederlandsch Woordenboek.

de Clippele

I. — **Jan de Clippele,** geboren in het begin der XVe eeuw. Misschien dezelfde die te Steenhuize buitenpoorter van Aalst was (1402-1420) (1) en die een zoon *Jacob de Clippele* had (2).

Er leefde trouwens een andere *Jan de Cluppele,* buitenpoorter van Aalst te Haaltert (3); deze was leenman van de hertog van Bourgondië te Haaltert (4). De stadsrekeningen van Aalst maken ons de naam bekend van zijn vrouw : *Belie de Cluppel* (1428-1430) en van twee van zijn zonen : *Walter* en *Claus de Cluppel.* Dezen worden nog als buitenpoorters van Aalst te Haaltert vermeld in 1431 (5). Te Haaltert eveneens worden in 1395 (6) als buitenpoorters van Geraardsbergen vermeld « Wouter de Klippele et uxor Lysbet ».

II. — **Maarten de Clippele,** ° ca 1440-1450, × *Johanna van Hondsberghe.* De akten betreffende Maarten de Clippele laten vermoeden dat hij woonachtig was te Sint-Lievens-Esse of te Steenhuize-Wijnhuize. Misschien is hij dezelfde Maerten de Clippele die in 1468 te Breivelde (thans Grotenberge) tot een boete van 30 stuivers werd veroordeeld door de baljuw van Aalst (7).

Op 6 juni 1483 is Adriaan de Muene, uit Steenhuize, hem 18 ponden groot schuldig (8); op 18 september 1489 is Joos de Cooman hem 32 stuivers schuldig (9). Samen met Joos van der Stoct en Zeger de Turf verkoopt Maarten de Clippele op 30 december 1486 een rente van 2 pond groot aan Jan Rougiers (10). Op 4 februari 1493 belooft hij 4.000 planken populierhout te leveren te Gent aan Willem van Eecloo (11) en op 4 november 1493 belooft hij 3 maten koolzaad aan Joos de Coninc (12).

In 1499 neemt hij in pacht van Jan Wutterwulghen, voor een termijn van 9 jaar, tien dagwand land op het Reighersveldt te Wijnhuize, mits een jaarpacht van 20 stuivers groot (13).

Hij moet korte tijd nadien overleden zijn, want op 28 november 1502, kort na zijn overlijden, bekennen zijn weduwe Johanna van Hondsberghe en Lieven Ysembaert, voogd over de kinderen van Maerten de Clippele, aan deze Jan Wutterwulghen een som van 4 pond 10 stuivers (14) schuldig te zijn als achterstallige pacht.

Maarten de Clippele en Johanna van Hondsberghe hadden :

---

(1) ARA Rekenkamer Nr 31412 en volgende nummers (stadsrek. van Aalst). - Naast Jan de Clippele vindt men nog van 1406 tot 1414 de vermelding van Willem de Clippel als buitenpoorter van Aalst te Steenhuize; ibidem Nr 31414 à 31423.

(2) Deze wordt als buitenpoorter van Aalst te Steenhuize vermeld van 1409 tot 1423.

(3) Vermeld in de stadsrek. v. Aalst van 1395 tot 1422, jaar van zijn overlijden; ibidem Nr 31.

(4) Vermeld 1400-1402; 1411. Van deze Jan de Cluppel bestaat nog het zegel, A.RA Acquitten van Rijssel Nr 18; charter van 21-XII-1400.

(5) ARA ibidem.

(6) ARA ibidem.

(7) ARA Delen van de Rekenkamers Nr 13533.

(8) A.G. Keure 301/57 f° 215 (a° 1482-1483).

(9) A.G. Keure 301/60 f° 20 V° (a° 1489-1490).

(10) A.G. Keure 301/59 f° 85 V° (a° 1486-1487). Maarten de Klippele woonde toen te Sint-Lievens-Esse.

(11) A.G. Keure 301/62 f° 46 V° (a° 1492-1493).

(12) A.G. Keure 301/62 f° 8 V° (a° 1493-1494).

(13) A.G. Keure 301/65 f° 34 (a° 1498-1499).

(14) A.G. Keure 304/67 f° 83 V° (a° 1502-1503).

1. *Bartholomeus* (15);
2. *Gillis*, volgt sub III;
3. *Boudewijn* (16);
à. *Lieven*, volgt sub III-bis
5. *Pieter* (17).

III. — **Gillis de Clippele,** ° ca 1475, † circa 1550, was gehuwd met *Catharina Pyteurs*, die † 1516-17, van wie geboren :

IV. — **Jacob de Clippele,** ° ca 1510, † vóór 1576. Gehuwd met *Pieryne van Erdenbodeghem* (die poorteres van Aalst werd op 4 oktober 1568), van wie geboren :

1. *Gillis*, volgt sub V;
2. *Pieter*, volgt sub V-bis;
3. *Jan*, q. 1602 (18); × *Margareta van Vaernewijck*, fa Stefaan en Catharina Clercx of de Clerc. Hij verpachtte zijn goederen aan zijn broeder Gillis en vestigde zich te Aalst, waar hij schepen was (1560, 1565, 1567) en ontvanger (1575). Hij overleed vóór 1602 en liet een dochter na :

   a) *Anna :* × 1) *Raphael du Smet* († 10 juli 1589), heer van Ronkenburg of van Ter Banc, z. van Robert en Annette de Paepe; 2) *Joost Colins*, heer van Bouchoute, z. van Jan. Anna de Clippele kreeg in huwelijksgift het hof Ter Biest, dat verpacht was aan haar oom Gillis. Haar grafsteen is in de kerk te Aalst.

V. — **Gillis de Clippele,** was gegoed te Ophasselt en te Steenhuize 1571; × met *Maria de Cuyper* (al. s'Cuypers), beiden buitenpoorters van Aalst 4 november 1557. De troebelen, welke in de tweede helft van de XVIde eeuw uitbreken, maken de documentatie heel schaars zodat we geen zekerheid hebben of de hierna volgende zijn zoon of zijn kleinzoon was; vermoedelijk echter is dit laatste het geval.

VII. — **Pieter de Clippele,** was baljuw van Ophasselt 1623-1638.

VIII. — **Lieven de Clippele,** vermoedelijk zoon van de voorgaande, was baljuw van Ophasselt en overleed er 1646. Was × met *Pierine de Temmerman* die, na zijn dood, hertrouwde met Adriaan van Damme, eveneens baljuw van Ophasselt. Zij † 20-11-1639. Uit het huwelijk van Lieven de Clippele met Pierine de Temmerman werden geboren :

---

(15) Op 3 maart 1503 bekent een Bartholomeus de Clippele, zoon van Maarten, inwoner van Erwetegem, een pachtschuld van 2 pond 8 stuivers groot jegens Jan de Cupere (A.G. Keure 301/67 a° 1502-03 f° 63 V°). Op 6 juli 1519 bekent Bartholomeus de Clippele, wonende Wijnhuize, 25 stuivers 8 penningen groot verschuldigd te zijn aan Lieven van Testele, wegens aankoop van haring (A.G. Keure 301/75, a° 1518-19 f° 99 V°). Tussen beide datums komt nog vaak een Bartholomeus de Clippele voor; vermoedelijk steeds dezelfde. Wij weten niet of hij gehuwd was noch of hij kinderen had.

(16) Op 17 juni 1510 ontving een Boudewijn de Clippele, zoon van Maarten, inwoner van Wijnhuize, voor zich en al zijn broers en zusters, van Jan de Stercke een bedrag van 25 stuivers en 6 penningen groot, wegens de rechten die ze hadden op zekere gronden op het Rehagen onder Godveerdegem, waaruit ze verdrongen geworden waren door Jan Damman, zoon Symons, namens dezes moeder (A.G. Parchons 330/44 a° 1548-49 f° 152).

(17) Bezat verscheidene stukken land te Steenhuize, die meestal overgingen aan de weduwe van Maarten de Clippele, zoon van zijn broeder Lieven (zie verder sub III-bis) zodat hij blijkbaar geen rechtstreekse erfgenamen had. Overleed 1540-41; het beste kateil na zijn dood was een veulen.

(18) De Vlaminck : Filiations T. II bl. 159.

1. *Pieter,* volgt sub IX;
2. *Marie,* × *Jacob Schollaert;*
3. *Anna,* begijn te Geraardsbergen;
4. *Cathelijne,* × *Jan van der Muren;*
5. *Jan,* ° 1640, baljuw van Ophasselt 1669, × St-Lievens-Esse 2-10-1669 met *Anthonia van den Bossche,* van wie geboren :

   a) *Anna Maria,* ° 19-8-1671, × *Frans Franckaert;*
   b) *Lieven,* ° 17-10-1672;

6. *Philippus,* † zonder nakomelingen.

IX. — **Pieter de Clippele,** ° circa 1630-1631, griffier van Ophasselt, † 25-8-1688; gehuwd : 1) met *Antonia Schauwvliege;* 2) met *Elisabeth van Grootenbriel.* Uit het eerste huwelijk werden geboren :

1. *Adriana,* × *Isaac van den Smedsen;*
2. *Pieter,* volgt sub X;
3. *Jan,* ° 12-12-1661, schepen van Ophasselt 1696, 1698, 1719, 1727; had een zoon :

   a) *Pieter,* burgemeester van Ophasselt, × met *Maria Anna Martens* (die † 10-11-1738), van wie geboren :

      i) *Joanna Petronella,* ° 1736;
      ii) *Agnes,* ° 1738, × Ophasselt 1770 met *Charles Joseph Antheunis* (° Erwetegem 1737);

4. *Franciscus,* ° 14-11-1664.

Uit het tweede huwelijk werden geboren :

5. *Anna Maria,* ° 12-12-1671;
6. *Jacob,* ° 18-9-1673;
7. *Antonia,* ° 2-12-1675, cit. als getuige bij het huwelijk van haar broeder Pieter;
8. *Lieven,* ° circa 1677-1678;
9. *Jan,* ° circa 1681-1682.

X. — **Pieter de Clippele,** ° Geraardsbergen 10-9-1658, † ibidem 20-11-1736, ontvanger der broederschap van O.L. Vrouw; was × ibid. 8-5-1697 met *Suzanne Roman* († Geraardsbergen 12-8-1746, oud ongeveer 75 jaar). Uit hun huwelijk werden geboren te Geraardsbergen :

1. *Jan Baptist,* ° 11-7-1698, † ongehuwd Geraardsbergen 21-9-1746;
2. *Albertus,* ° 15-7-1700, vermoedelijk jong gestorven;
3. *Petrus Antonius,* volgt sub XI;
4. *Joanna Maria Josepha,* ° 24-3-1704, † Geraardsbergen 21 Frimaire jaar V, ongehuwd;
5. *Francisca Angelina,* ° 30-3-1706, † ongehuwd Geraardsbergen 30-10-1769;
6. *Lieven Franciscus,* ° 17-6-1708 (19);
7. *Maria Elisabeth,* ° 30-10-1710, wschl. dezelfde als « *zuster Victoria* », expriorin van het Benedictijnerklooster te Hunnegem, die † Geraardsbergen op 2-10-1789, oud 79 jaar, geboortig uit Geraardsbergen;
8. *Josephus Jan,* ° 12-9-1712;
9. *Ghislenus,* ° 16-10-1714;
10. *Albertus,* ° 11-5-1717;
11. *Carolus Albertus,* ° 22-5-1719.

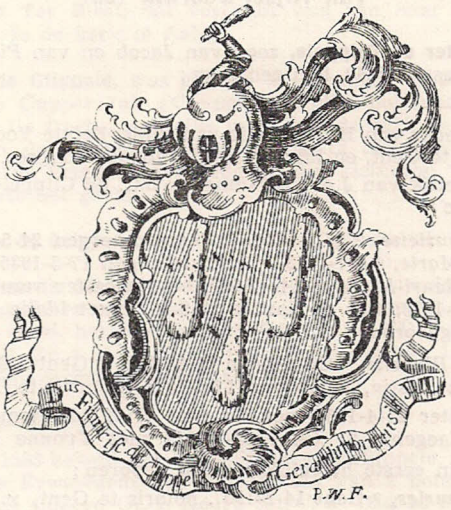
---

(19) RAG Fonds Gbgen : Zekere Lieven de Cl. wordt, na het overlijden der moeder op 1-2-1739, benoemd tot « voogd materneel » over Maria Theresia LUSSIE of LUCI (die ° Gbgen 7-9-1718; meter Suzanne Roman) dr van Frans Lussie of Luci en van Joanna de Clippele (× Gbgen 11-1-1714).

XI. — **Petrus Antonius de Clippele,** ° Geraardsbergen 12-1-1702, eerst griffier te Ophasselt, daarna grootbaljuw van Geraardsbergen, algemeen ontvanger van het Land van Aalst, † Geraardsbergen 30-11-1763; was × ibid. 24-2-1729 met *Isabella van Hove* (dr Livinus) (20), van wie geboren te Geraardsbergen :

1. *Petrus Antonius,* ° 7-3-1730, jong gestorven;
2. *Francois,* volgt sub XII;
3. *Petrus Antonius,* ° 3-1-1734, procureur, advocaat in de Raad van Vlaanderen, † Geraardsbergen 19-7-1784;
4. *Jan Josephus,* ° 13-11-1735, q. 1779;
5. *Angelina,* ° 21-1-1737, † Geraardsbergen 2-2-1780, × ibid. 7-3-1761 met ridder *Alexander Xavier Moreau de Thon,* uit Verviers, « licenciaat in de medecynen ».

XII. — **Franciscus de Clippele,** ° 20-11-1731, licentiaat in beide rechten, advocaat in de Raad van Vlaanderen, ontvanger van het Land van Aalst, grootbaljuw van Geraardsbergen, waar hij † 20-12-1781. Was gehuwd met *Maria Francisca Josepha Cailloux* (° Mechelen 18-12-1741, † Geraardsbergen 27-3-1811, dr Adrien-Joseph, advocaat bij de Grote Raad te Mechelen en van Maria Margaretha Josepha de Bay), van wie geboren te Geraardsbergen :

Motto : « Defendit et Ornat »

Ex-Libris van Franciscus de Clippele
Advocaat van de Raad van Vlaanderen
Auteur van het handschift :
IN LEGES MUNICIPALES PATRIÆ ALOSTANÆ, ANNOTATIONES. Tam Ex. Jure Civilis quam principium placitis atque decretis, Curiarum decisionibus, prœclaris Authoribus, illustrium quoque quoriumdam pragmaticorum manuscriptis de Sumptæ et Compillatæ opere et Studie francisci de Clippele, Advocati Consilii flandriæ.

---

(20) RAG Fonds Gbgen Inv. Nr 438. Inventaris bij het overlijden van Françoise van Hove, wed. Frans Lercangée, † Gbgen 25-8-1779. Zij was zuster van Egidius van Hove, fs Livinus, van Joanna Catharina die × Petrus Thoen, van Juliana die × Egidius van Lul, en halfzuster van de toen reeds overleden Isabella van Hove, die × Petrus Antonius de Clippele, en wiens drie kinderen : François, Petrus, en Angelina, eveneens delen in de nalatenschap.

1. *François Claude Joseph Emmanuel*, volgt sub XIII;
2. *Alexandrine Antoinette Josèphe*, ° 20-3-1771, † Geraardsbergen 12-4-1808, was × ibid. 26-11-1798 met *François Guillaume Adrien Spitaels*.

XIII. — **François Claude Joseph Emmanuel de Clippele,** ° Geraardsbergen 27-10-1765, vrederechter in zijn geboortestad waar hij † 13-6-1816. Was gehuwd : 1) met *Marie Agnes Cosyns* (° Geraardsbergen 20-5-1766, dr van Jean-Baptiste, uit Overboelare en Agnes Verleyen, uit Geraardsbergen); 2) op 3-6-1812 met *Marie du Bois* (toen 19 j. oud, dr van Charles en van Josephine van den Borre). Uit het eerste huwelijk werden geboren te Geraardsbergen :

1. *Marie Françoise Joséphine*, ° 16 Fructidor VIII (3-9-1800), † ong. Geraardsbergen 1-2-1854;
2. *Françoise*, ° 4 Floreal XII (24-4-1804), † 5 Germinal XIII (26-6-1805);
3. *Maurice*, ° 13-7-1806, † 13-11-1810.

Uit het tweede huwelijk werd geboren, eveneens te Geraardsbergen :

4. *Blanche Colombe*, ° 1-5-1813, † Geraardsbergen 1887, × ibid. 18-2-1837 met *Joannes Angelus van Innis*, geneesheer te Oosterzele, ° Lede 25-12-1795, † Oostende 19-4-1848, z. Charles en Marie Verbruggen (21).

Tak Rijsel-Doornik (22)

V-bis. — **Pieter de Clippele,** zoon van *Jacob* en van *Pieryne van Erdenbodeghem*, ° Ophasselt 1540, had een zoon :

---

(21) Hij was broeder van Henri Marie van Innis, Eerste Voorzitter in het Hof van Beroep te Gent, en lid van het Nationaal Congres.

Uit dit huwelijk van J.A. van Innis en B.C. de Clippele werden geboren te Oosterzele :

1) *Maria Henriette*, ° 15-4-1840, † Geraardsbergen 24-5-1920;
2) *Josèphe-Marie*, ° 8-7-1843, ° Geraarsbergen 17-5-1935;
3) *Charles-Henri-Marie*, ° 14-3-1845, burgemeester van Oosterzele, † Gavere 31-1-1878; was × Gavere 28-9-1872 met *Idalie van der Straeten*, van wie geboren :

1) *Marie Blanche*, ° Oosterzele 11-8-1873, † Gent 5-9-1928;
2) *Joseph Justin*, ° Gavere 17-4-1875, notaris te Zingem, gehuwd : 1) Aalter 24-4-1906 met *Rose de Wulf* (dr Romain en Flora van der Haegen); 2) Gent 22-7-1917 met *Yvonne van der Haegen*.

Uit zijn eerste huwelijk werden geboren :

a) *Charles*, ° Gent 14-2-1907, notaris te Gent, × *Francine de Vos;*
b) *André*, ° Zingem 20-2-1908, hoofdinspecteur bij de Nat. dienst voor Kinderbijslag te Brussel, × Schaarbeek 23-6-1937 met *Simone Louveau;*
c) *Jean*, ° Zingem 26-1-1910, × Gent 15-11-1941 met *Simone de Smedt;*
d) *Henri*, ° Zingem 14-6-1913, × Heurne 16-8-1941 met *Chislaine Landrieu.*

Uit het tweede huwelijk werden geboren :

e) *Fernand*, × met *Nadine Vastee;*
f) *Christian*, notaris te Zingem;
g) *François;*
h) *Marie Rose*, × met *Willy de Puysseleer*, uit Loochristi;

3) *Theodore*, ° Gent 19-2-1877, advocaat te Gent, waar hij † 23-11-1929. Was gehuwd : 1) te Lier op 12-6-1906 met *Martha van der Straeten;* 2) te Gent op 29-2-1923 met *Marie Zenner.*

(22) Deze tak werd reeds gepubliceerd (Doornik 1881) door P.A. Duchastel de la Howarderie in « Notices généalogiques de Tournai » T.I. bl. 528 en volgende.

VI. — **Jacques de Clippele,** ° Ophasselt, poorter van Rijsel 3-1-1592, × *Catharina de Roy,* van wie :

1. *Pierre,* × met *Adrienne de Rocques,* poorter van Rijsel 22-4-1635, baljuw van Boesbeke (Fr.);
2. *Augustin,* volgt sub VII;
3. *Jacques,* kloosterling in de abdij van Hasnon, cit. 1693.

VII. — **Augustin de Clippele,** heer van Rupilly, ged. Rijsel 25-1-1611, † Doornik 17-9-1649. Was gehuwd te Doornik 9-2-1640 met *Catherine Scorion* (die † ibid. 24-4-1686, dr Robert Scorion, heer van Beaulieu, Robersart, Léaucourt, etc. en Jeanne Binoy), van wie geboren te Doornik :

1. *Jacques,* heer van Rupilly, ged. 17-11-1640, × Doornik 18-5-1683 *Marie-Catherine de Male* (dr Martin de Male en Marguerite Denis). Hij † Doornik 25-4-1700;
2. *Robert,* ged. 21-2-1642;
3. *Marie-Catherine,* ged. 19-8-1643, † Doornik 22-11-1715, was × ibid. 12-2-1664 *Philippe Henri GERARD* (z. van Paul Gerard en van Jeanne Cappelier);
4. *Pierre,* volgt sub VIII;
5. *Jeanne Françoise,* ged. 22-10-1646, × Doornik 5-6-1685 *Joseph Ranson* of *Rasson,* heer van Mourcourt (z. Jacques en Anne de la Fosse);
6. *Charles,* ged. 11-4-1648, monnik met kloosternaam : *dom Robert;*
7. *Claire,* ged. 14-1-1650.

VIII. — **Pierre de Clippele,** ged. Doornik 17-4-1645, koopman te Doornik, heer van Attiche, † Doornik 10-3-1686, × ibid. 14-5-1686 *Françoise du Mortier* († Doornik 4-3-1717, oud 76 jaar, dr Jean du Mortier en Claire le Veau), van wie geboren te Doornik :

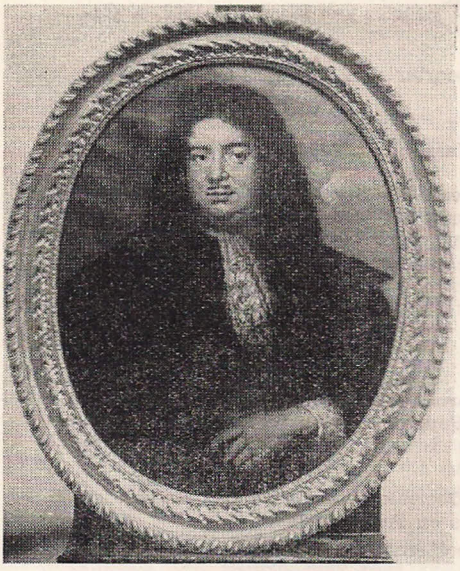
1. *Catherine,* ged. 17-2-1670, † Doornik 22-2-1670;
2. *Jacques,* volgt sub IX;
3. *Françoise,* ged. 2-1-1674, × Doornik 22-11-1695 *Jean-Baptiste-Joseph Marlier;*
4. *Agnès,* ged. 16-12-1675;
5. *Pierre-Gabriel,* ged. 25-12-1676, † Doornik 27-11-1686;
6. *Augustin,* ged. 14-2-1678;
7. *Marie-Anne-Josèphe,* ged. 5-2-1679, non in het klooster van Sion te Doornik (28-6-1697);
8. *Marie-Catherine,* ged. 10-7-1680, † Doornik 18-9-1743;
9. *François,* ged. 17-9-1682, recollettin (6-7-1700);
10. *Robert-Joseph,* ged. 25-4-1684, heer van Rupilly, Wambrechies, etc., † Doornik 14-2-1743. Gehuwd : 1) Doornik 27-4-1709 *Marie-Angelique Riquet,* die † ibid. 5-6-1710; 2) Doornik 23-5-1716 *Françoise-Josèphe Rogiers,* die † Doornik 14-7-1764, dr Charles, Raadsheer des Konings, en Marie-Jeanne le Grand, dame van Saint-Antoine.

Uit het eerste huwelijk werd geboren :

a) *Françoise-Josèphe,* ged. Doornik 24-5-1710, † 7 juni daarop.

Uit het tweede huwelijk werden geboren :

b) *Jacques-Joseph,* ged. 14-6-1717, † 1 augustus daarop;
c) *Marie-Madeleine-Joseph-Languide,* ged. 9-5-1718, † Doornik 30-10-1758, was × ibid. 5-2-1744 *Jean-Robert-Ignace Scorion,* heer van La Blommerie, baljuw der Staten van Doornik;
d) *Marie-Robertine-Caroline,* ged. 27-2-1720, † Doornik 29-7-1771, × ibid. 13-2-1746 *Louis-Jean-Baptiste de Flines,* z. Jean-Baptiste-Joseph, heer van Le Fresnoy;
e) *Françoise-Caroline-Augustine,* ged. 6-7-1721, † Doornik 12-3-1772, × ibid. 20-2-1745 *Jean-François de Gaest,* schildknaap, heer van Corbery, Jardinelle, etc.

Robert de Clippele
Heer van Ruppilly. Wambrechies, etc.

Françoise-Josèphe Rogiers
2e echtgenote van Robert de Clippele.

IX. — **Jacques de Clippele,** heer van Attiche, koopman te Doornik waar hij † 17-7-1745, was er × 18-7-1695 met *Marie-Josèphine Grau* († Doornik 2-8-1723, dr Paul en Marie Baulin). Uit dit huwelijk werden geboren en gedoopt te Doornik :

1. *Paul-François,* ged. 10-3-1697, pastoor te Warcoing, † Doornik 19-5-1757;
2. *Marie-Jeanne-Joseph,* ged. 10-12-1698, × Doornik 8-1-1720 *Philippe Dismal,* z. Philippe en Marie-Jeanne Blauwe;
3. *Jacques-Joseph,* ged. 9-3-1701, † Doornik 23 derzelfde maand;
4. *Nicolas-Joseph,* ged. 9-5-1702, priester, † Doornik 16-2-1744;
5. *Jeanne-Françoise,* ged. 16-11-1704;
6. *Jean-Baptiste-Joseph,* ged. 14-2-1707, recollet met kloosternaam : *Jean-Baptiste-Emmanuel;*
7. *Ignace-Joseph,* ged. 7-9-1708, † Doornik 14-8-1714;
8. *Marie-Angelique-Françoise,* ged. 22-12-1709;
9. *Jeanne-Françoise,* ged. 11-4-1711, † Doornik 9-3-1777, × ibid. : 1) 6-9-1739 *Maturin Mallet;* 2) 13-2-1746 *Hubert-Gery Bary;*
10. *Jacques-François,* ged. 5-10-1712, † Doornik 12-8-1755, × ibid. 17-7-1736 met *Marie-Marguerite-Joseph Delos* (dr Michel en Marie-Marguerite de Male), van wie :

    a) *Jacques-Joseph,* ged. 7-6-1737, koopman te Doornik, waar × 6-2-1763 met *Amélie-Elisabeth-Joseph Hennebault* (dr Philippe-François en Jeanne-Elisabeth Duparcq), van wie geboren te Doornik :

        i) *Louis-Leopold-Joseph,* ged. 11-3-1763, † 21 october daarop;
        ii) *Françoise-Louise-Josèphe,* ged. 2-7-1765;
        iii) *Amelie-Clotilde,* ged. 5-1-1768;

    b) *Eugène-Michel-Joseph,* ged. 13-12-1738;
    c) *Jeanne-Marguerite-Julie-Josèphe,* ged. 28-9-1740, † 6 october daarop;
    d) *Nicolas-Joseph,* ged. 3-3-1742, † 21 derzelfde maand;
    e) *Ignace-François-Joseph,* ged. 2-4-1743, soldaat in het Iers regiment van Berwick, × *Louise Labard,* van wie geboren :

        i) *Louis-Emmanuel,* ged. Rijsel 26-1-1775;

f) *Henriette-Constance-Josèphe*, ged. 6-11-1745, † 15 derzelfde maand;
g) *Jean-Baptiste-Louis*, ged. 9-11-1747;
h) *Auguste-Honoré-Joseph*, ged. 17-10-1749, † Doornik 14-11-1757;
i) *Anne-Catherine-Amélie*, ged. 13-3-1752, † 25 daarop;

11. *Leopold-Honoré*, volgt sub X.

X. — **Leopold-Honoré de Clippele,** ged. Doornik 6-12-1713, heer van Hem, † Doornik 7-11-1782, × ibid. 26-4-1740 *Marie-Jeanne-Joseph la Haize*, ged. Doornik 16-1-1715 (dr Pierre-Joseph en Marie-Josèphe Posteau), van wie geboren :

1. *Jeanne-Françoise*, ged. 23-3-1741;
2. *Catherine-Josèphe*, × Doornik 22-5-1764 met *Theodore-Charles-Joseph Rose*, licenciaat in geneeskunde, z. van Jean-François-Joseph en Catherine-Henriette Jacquelart;
3. *Marie-Agnès-Joseph*, ged. 20-1-1743, † ong. Doornik 6-7-1770;
4. *Jean-Baptiste-François-Joseph*, volgt sub XI;
5. *Marie-Madeleine-Honorée*, † Doornik 12-9-1747
6. *Marie-Marguerite*, ged. 11-4-1747;
7. *Jacques-Léopold-Honoré-Joseph*, ged. 9-9-1748, † Doornik 11-9-1820, was monnik geweest in de abdij te Los;
8. *Thérèse-Elisa-Joseph*, ged. 23-8-1750, † 2-2-1753;
9. *Pierre-François-Xavier*, ged. 6-2-1752, † 25 december daarop.

XI. — **Jean-Baptiste-François-Joseph de Clippele,** ged. Doornik 22-10-1741, heer van Hem, lid van de Raad van Doornik, × aldaar 2-4-1780 *Marie-Sophie-Joseph de Flines* (wed. van Antoine Coulon, dr van Pierre-Antoine-Joseph en Thérèse-Louise-Josèphe Baclan), van wie geboren te Doornik :

1. *Marie-Adelaïde-Leopoldine*, ° 6-2-1782, † 13 april daarop;
2. *Marie-Sophie-Joseph*, ° 31-8-1783, † Brussel 13-2-1869, was × Doornik 21-6-1802 met *Louis-Vincent-Joseph Leclercq*, advocaat (° Rijsel 9-11-1774, z. van Pierre-Alexandre-François en Marie-Josèphe-Adrienne Falligan);
3. *Idesbald-Augustin-Joseph*, volgt sub XII;
4. *Marie-Aimée-Josèphe*, ° 16-2-1786, † Kain 6-6-1825, × Doornik 29-4-1812 haar rechtzweer *Charles-Benoit-Aimé de Beer;*
5. *Marie-Constance-Leopoldine*, ° 17-8-1788;
6. *Marie-Rosalie-Louise-Josèphe*, ° 16-11-1789;
7. *Marie-Rosalie-Josèphe*, ged. 11-2-1791, † Doornik 30-7-1792.

XII. — **Idesbald-Augustin-Joseph de Clippele d'Hem,** ° Doornik 24-1-1785, koopman, lid van de Regentschapsraad in 1817, † St-Joost-ten-Node 16-8-1866; was × Gent 1817 met *Julie-Sophie de Beer* (die † Elsene 30-4-1874, oud 76 jaar, dr van Joseph en Marie-Sophie van Wambeke), van wie geboren :

1. *Aimée-Charlotte-Sophie*, ° Doornik 20-2-1818, × notaris *Jean-Baptiste Rommel;*
2. *Camille-Zoé-Laurence*, ° Doornik 22-10-1819, × Brussel 14-8-1845 met *Charles-Joseph de Ryckman* (° Bossut-Gottechain 27-11-1814, † Elsene 26-10-1889);
3. *Sidonie-Thérèse-Augustine*, ° Doornik 15-11-1822, × *N. du Bois;*
4. *Charles-Melchior*, ° Kain-bij-Doornik 31-3-1825, oudmilitair, † 1874.

III-bis. — **Lieven de Clippele,** een van de minderjarige kinderen bij het overlijden van Maarten de Clippele, waarover Lieven Isembaert voogd was in 1502, ° 1480-1490 te Steenhuize-Wijnhuize. Zijn enige gekende erfgenaam was :

IV. — **Maarten de Clippele,** ° ca 1520, overleden vermoedelijk 1575-1576. Woonde te Wijnhuize. Hij verkocht op 31 maart 1576 aan Joos van der Meulen een rente op gronden in het Grootenbosch te Erwetegem en op de Meulecauter te Wijnhuize (23). Was gehuwd met *Josine Vroonhove,* van wie geboren :

1. *Maarten,* die volgt sub V.
2. *Geeraard,* ° 1540, × vóór 12 april 1583 *Adriana de Smet,* dr Gillis, weduwe van Lieven Beerens (die zoon was van Jan en van Josina de Mets). Uit dit huwelijk werden geboren :

   a) *Anna,* ° 2 februari 1586;
   b) *Adriana,* × *Jan de Brauwere,* z. Juliaan.

   Geeraard de Clippele was reeds overleden in 1596 toen zijn weduwe buitenpoorteres van Geraardsbergen werd.
3. *Lieven,* ° ca 1550. Hij verkocht op 29 december 1592 een dagwand en 60 roeden land te Grotenberge op 't Zystal. Overleed vóór zijn vrouw met wie hij volgende kinderen had :

   a) *Pieter,* woonde te Steenhuize in 1597, cit. als pachter 1613 en 1630;
   b) *Adriaan,* × *Catharina van Gapenberghe,* van wie een dochter :

      i) *Margareta* († vóór 1667), × *Passchier de Smet* (die † 25-11-1647);

   c) *Maria,* × *Maarten van Noye,* van wie een dochter :

      i) *Kathelijne van Noye* (° 2-11-1614);
4. *Bartholomeeus,* cit. 17-1-1573. Waarschijnlijk gehuwd met *Kathelijne van Rasseghem,* als zijn weduwe vermeld in 1573.

V. — **Maarten de Clippele,** ° **1550-1580, q. 1619;** × *Juliana de Smet,* die † Steenhuize 29-11-1639. Was gevestigd op zijn hof te Steenhuize (1597), bezat goederen te Ophasselt. Zij hadden volgende kinderen :

1. *Lieven,* die volgt sub VI;
2. *Livine,* † Steenhuize 9 september 1670; × *Jan Cools,* die † Steenhuize 9-1-1636;
3. *Pieter,* die volgt sub VI-bis.

VI. — **Lieven de Clippele,** ° Steenhuize ca 1590, waarschijnlijk † Steenhuize 2-7-1658. Was × ca 1620 met *Joanna de Brouwere,* dr Joost en Joanna van der Stricht, kleindochter van Pieter, z. Gillis (24). Zij † ca 1671. Zij hadden volgende kinderen te Steenhuize :

1. *Adriaan,* ° 17-1-1621, † 23-2-1621;
2. *Lieven,* ° 29-12-1621, † 19-10-1653, nog ten laste van zijn vader, zodat aan de heer van Steenhuize geen beste kateil moest betaald worden uit de nalatenschap;
3. *Pieter,* ° 6 april 1623;
4. *Barbara,* ° 21-1-1625, † 25-11-1652 te St-Lievens-Esse. Was gehuwd met *Jacob Schollaert,* waarbij zij een zoon had : *Antoon;*
5. *Jan,* ° 22-2-1626, cit. 1698;
6. *Barbara Petronilla,* † 20-7-1629, × *Adriaan van Damme,* van wie een dochter *Francisca van Damme* (° Ophasselt 2-3-1667);
7. *Joanna,* ° 19-2-1631, × : 1) *Paul Cromphout,* q. 1679; 2) vóór 1681 *Jan Plecke* (uit Meerbeke);
8. *Adriaan,* die volgt sub VII.

---

(23) RAG Fonds Zottegem Nr 104 f° 340.
(24) Joost de Brouwere en Joanna van der Stricht hadden vijf kinderen, nl. Pieter - Jan - Lieven - Joanna en Joost (q. 9-12-1627).

VIII. — **Adriaan de Clippele,** ° ca 1640, † 23 april 1688 te Steenhuize. Is op 14 juli 1672 medeondertekenaar (vermoedelijk als leenman) van een attest betreffende de titel van « prins » van de heer van Steenhuize (25). Was × 1663 met *Petronilla Magherman,* vermoedelijk uit Ophasselt, dr van Jan en Joanna van der Meeren, kleindochter van Joost. Zij wordt nog vermeld in 1708.

Hij was schepene van Steenhuize, en woonde er op het Hof te Wilekensveld aan de Crommestrate. Volgende kinderen werden hem geboren te Steenhuize :

1. *Jan,* ° 2-1-1664, † vóór 1667;
2. *Lieven,* ° 27-1-1665, † zonder nakomelingen 5 april 1723 te Ophasselt; was kerkmeester te Steenhuize;
3. *Jan,* ° 1-9-1667, † 10 april 1710. Was × met *Joanna Francisca Peerts* (die na zijn dood hertrouwde met Jacob Kieckens), dr van Adriaan († september 1697) en van Adriana Schauwvliege (die † 20 mei 1723).

   Zij hadden volgende kinderen, die nog vermeld worden in 1739 (26) :

   a) *Philippus,* °ca 1699;
   b) *Jacob,* ° ca 1701;
   c) *Adriana,* ° ca 1703, × *Jan Maes;*
   d) *Maria Catharina,* ° ca 1707;
   e) *Jan,* ° rond Nieuwjaar 1710;
4. *Pieter,* ° 18-2-1670, × ca 1691;
5. *Joanna,* ° 20-10-1672, × : 1) *Philips Moreels,* eigenaar van het Hof ten Brulle te Ophasselt, burgemeester van Ophasselt, die aldaar † 15 mei 1710, van wie 3 kinderen :

   a) *Joanna Moreels;*
   b) *Adriana Moreels,* × *Alexander de Smet;*
   c) *Antoinette Moreels.*

   Na de dood van haar man hertrouwde zij 2) met *Jan Antheunis,* van wie zij geen kinderen had. Zij † tussen 19-10-1720 en 28-1-1722 te Ophasselt en werd er begraven nevens haar eerste man.
6. *Jacob,* die volgt sub VIII;
7. *Barbara,* ° 13-9-1676, vermoedelijk jong gestorven;
8. *Barbara Eilisabeth,* ° 15-9-1677, × : 1) *Jan Thienpont,* cit. als haar man 1708; 2) *Maarten van den Broucke,* cit. als haar man 1723;
9. *Adriana,* ° 14-2-1681, vermoedelijk jong gestorven;
10. *Barbara,* ° 28-2-1683.

VIII. — **Jacob de Clippele,** ° Steenhuize 2-3-1675 op het Hof aan de Crommestrate, † Steenhuize 10-6-1708, × met *Adriana van den Bossche,* dr Adriaan. Zij † Steenhuize 24-11-1749. Uit hun huwelijk werden geboren en gedoopt te Steenhuize :

1. *Petronilla,* ° 16-3-1709, × *Pieter van Hoorde* (27);
2. *Francisca,* ° 23-3-1711, werd begijn te Aalst;
3. *Maria Anna,* ° 3-9-1713, vermoedelijk jong gestorven;

---

(25) Andere medeondertekenaars zijn F. Holsman - F. van den Berghe - J. Magherman - P. van Cromphout - J. van Herreweghe - P. de Decker - A. de Huckelaer - A. Dewitte, griffier (arch. abdij Affligem, bundel Steenhuize).

(26) Wanneer zij erven van een verwante langs moeders zijde, Jacobus Peerts, tertiaris in het kooster der Minderbroeders recolletten te Halle, † 20-10-1739 (RAG Ophasselt Nr 54).

(27) Uit dit huwelijk een dochter Francisca van Hoorde, gehuwd met Prosper Delporte. Hun dochter Hortense Delporte was gehuwd met Prosper Serverans, burgemeester van Hennuyères.

4. *Petrus Franciscus,* ° 15-2-1716. Werd monnik in de abdij Affligem onder de naam van « *Augustinus* » op 1 december 1736. Tot diaken gewijd op 24-9-1740. Bij een bezoek aan zijn zieke vader kreeg hij een besmettelijke ziekte en stierf op 1 juli 1742 in de abdij.
5. *Jan-Baptist,* volgt sub IX;
6. *Norbertus,* ° 22-10-1722;
7. *Anna,* ° 27-1-1725, begijn te Aalst.

IX. — **Jan Baptist de Clippele,** ° Steenhuize 15-8-1718, × Vloerzegem ca 1745 met *Joanna Maria de Smet,* dr van Jan en Angelina Standaert. Zij † Steenhuize 1-4-1783.

Hij was sinds 1788 baljuw van de heerlijkheid van Steenhuize, ontvanger van de heerlijke rente; 1787 burgemeester van Steenhuize; maire der gemeente onder het Frans bewind tot 7-10-1803 toen hij moest ontslag nemen wegens zijn leeftijd; bleef gemeenteraadslid tot aan zijn dood, in 1805.

Zij hadden volgende kinderen, geboren te Steenhuize-Wijnhuize :

1. *Petronilla,* ° 10-9-1748, † 29 juli 1788, gasthuisnon te Ninove (zuster Constance);
2. *Joanna,* ° 17-4-1751, × 19-5-1789 *Laurent J. Eenens,* geneesheer; † na 1810 zonder nakomelingen. Zij bewoonden te Steenhuize aan het Marktplein het huis dat thans als postkantoor dient.
3. *Angelina,* ° 22-3-1754, † 27-8-1763;
4. *Jan-Baptist,* ° 14-11-1756, † 9-12-1781 zonder nakomelingen;
5. *Pieter,* † 31-7-1759, † 1765;
6. *Frans,* volgt sub X;
7. *Pieter,* ° 23-9-1765, ontvanger van de gemeente Steenhuize tijdens het Frans bewind, † na 1810.

X. — **Frans de Clippele,** ° Steenhuize-Wijnhuize 29-5-1762, ontvanger van Steenhuize, waar hij † 17-8-1844. Was × Paulatem 18-1-1796 met *Catharina Buysse,* die † St-Lievens-Esse, dr van Philippus en Cornelie van Damme.

Hij bewoonde het Hof aan de Crommestrate dat hij op 10 mei 1792 van zijn vader had gekregen als voorschot op de erfenis. Benevens zijn eigen bezit had hij twee bunders land in pacht van de abdij van Kamerijk. Dit goed werd tijdens het Frans bewind als nationaal bezit verkocht, doch Frans de Clippele weigerde de aankoper als eigenaar te erkennen, wat hem een reeks processen bezorgde, zodanig dat hij omstreeks 1824 aan de griffie der rechtbank van Oudenaarde een bedrag van 5.000 gulden moest storten aan gerechtskosten.

Zij hadden volgende kinderen, geboren te Steenhuize-Wijnhuize :

1. *Seraphina,* ° 29-4-1798, † ongehuwd 12-5-1823;
2. *Felicitas,* ° 29-3-1800, † Geraardsbergen 9-7-1867, was × *Benoit Jouret,* brouwer te Geraardsbergen (° 1803, † 1855 Geraardsbergen);
3. *Victor,* ° 19-4-1802, burgemeester te Smeerebbe, waar hij † 19-8-1849. Was aldaar gehuwd met *Anna Christina van Lil* (° Smeerebbe 27-8-1803, † ibid. 18-5-1857);
4. *Pieter Jan,* volgt sub XI;
5. *Maria Louisa,* ° 29-9-1810, † ongehuwd Steenhuize 25-3-1893.

XI. — **Pierre Jean de Clippele,** ° Steenhuize-Wijnhuize 29 juni 1804 (10 Messidor XIV), † Geraardsbergen 22 juli 1860, dr in de rechten der Universiteit Gent, advocaat, vrederechter te Herzele; nam als lid van de burgerwacht deel aan de opstand van 1830 en bevond zich, met de rang van kolonel, in 1831 te Beveren-Waas toen hij bevel kreeg zijn functie als vrederechter te hernemen, wat hij deed na zijn troepen te hebben betaald; werd vrederechter te Geraardsbergen in 1833 (tot 1860), provincieraadslid 1836, volksvertegenwoordiger 1847-1848, nam als dusdanig ontslag na het aannemen der wet op de onverenigbaarheid van politieke mandaten met de functie van magistraat in 1848; was × 13 april 1831 met *Johanna Catharina de*

Clippel (28) (° St-Lievens-Esse 11-10-1803, † Geraardsbergen 6-3-1888, dr van Pieter Jan, uit Woubrechtegem, en van Maria Teresia van den Bossche,

Pierre Jean de Clippele
Volksvertegenwoordiger 1847-48
Vrederechter van Geraardsbergen
Kolonel der Burgerwacht kanton Herzele 1831
Provinciaal Raadslid van 1836 tot 1847.

---

(28) Volgens (niet-gecontroleerde) inlichtingen verstrekt door dhr Antoine de Clippele uit Hasselt, zou zij als volgt afstammen van Jan, derde zoon van Adriaan de Clippele (VII).

I. *Jan de Clippele,* × *J.F. Peerts,* van wie
II. *Jan de Clippele,* × *Cornelie Cooman* (familie welke thans de naam voert van « de Cooman d'Herlinckhove), van wie
III. *Adriaan de Clippele,* ° Steenhuize 11-4-1728, † Woubrechtegem 1-2-1785; was × met *Joanna Marie van den Eede,* van wie :
1) *Pierre Jean,* ° Woubrechtegem 14-3-1759, Dr in geneeskunde, × St-Lievens-Esse met *Maria Theresia van den Bossche,* dr Gerard, van wie :
a) *Johanna Catharina de Clippel* die × *Pierre Jean de Clippele;*
2) *Lieven de Clippel,* volgt sub IV;
3) *Marie-Thérèse;*
4) *Felix;*
5) *Jeanne Catherine.*
IV. *Lieven de Clippel,* ° Woubrechtegem 13-12-1761, × : 1) *Anne Marie van Doorslaer;* 2) te Leeuwergem : *Jeanne Catherine Crompthout,* van wie o.m.
V. *Pierre Jean de Clippel,* ° St-Lievens-Esse 18-10-1813, van wie o.m.
VI. *Jean Victor de Clippel,* × *A.M. Soens.*

Petrus Joannes de Clippel
Dr in geneeskunde 1790.

die dr was van Geraard en Joanna Petronilla de Moerloose). Ze hadden, geboren te Geraardsbergen (behalve de oudste) :

1. *Abel,* volgt sub XII;
2. *Benoit,* ° 14-10-1834, priester gewijd 6-7-1858, onderpastoor te Nederhasselt 1859, te Aalst 1866, pastoor in het gasthuis te Aalst 1877, te Meldert (1880-1911), waar hij overleed op 22-10-1911;
3. *Wilfried,* ° 12 november 1836, † Woerishoffen (Beieren) in het Kneippinstituut 6 juli 1892; gemeenteraadslid, doctor in de rechten en candidaat notaris te Aalst, waar hij echter een gekende wijnhandel had. Was te Aalst gehuwd 21 september 1863 met *Emma Josepha de Schaepdrijver* (dr Joseph Hubert en Maria Palmyre de Gheest, ° Aalst 9 september 1845 en er † in hun huis aan de Nieuwstraat op 24 juli 1900). Uit dit huwelijk werden geboren te Aalst :
   a) *Maria Josepha Catharina,* ° 3-8-1864, † Hofstade (Blekte) 9-1-1902; was × met *Emilius Jan-Baptist van den Bossche* (z. van Jacobus en Sophie Matthijs);
   b) *Laura Camilla Maria Catharina,* ° 14-8-1865, † Aalst 14-6-1867;
   c) *Jozef Hubertus Maria,* ° 16-1-1867, † Aalst 5-10-1892, handelaar. Was × Aalst 28-3-1892 met *Anna Hortensia Francisca Du Caju* (° Aalst 3-3-1872, dr van Désiré Maria Ludovicus en Leonie Catharina Camu). Geen kinderen uit dit huwelijk.
   d) *Leo Jules Felix,* ° 3-7-1869, candidaat notaris, † Aalst 19-10-1899; was × *Fanny van den Broeck,* uit Aarschot, die † 1890;
   e) *Camilius Eugenius Maria,* ° 18-9-1870, † Aalst 21-9-1911, ongehuwd.
   f) *Arthur Maria Ghislenus,* ° 12-4-1872, † Aalst 6-7-1898, ongehuwd;
   g) *Anna Maria Oscar,* ° 12-2-1874, † Aalst 23-7-1893; was aldaar × 26-1-1893 met *Alfred Emilius Joannes Clementis Poullet* (° Borgerhout 7-10-1869, z. van Emilius en Josephina Joanna Snoeckx);
   h) *Hubertus Benjaminus Maria,* ° 16-6-1876, † Aalst 9-6-1877;
   i) *Helena Maria Ghislaine Victorine,* ° 19-7-1878, ongehuwd, woont te Aalst;
   j) *Alicia Celesta Josepha Cornelia,* ° 27-2-1880, ongehuwd, woont te Aalst;
   k) *Victor Maria Leo Cornelius,* ° 22-7-1884, † Aalst 8-11-1881;
   l) *Victoria Camilla Maria Cornelia,* ° 1-11-1882, ongehuwd, woont te Aalst;
   m) *Judith Maria Ghislena,* ° 16-11-1883, † Aalst 19-7-1927, was aldaar gehuwd 9-5-1911 met *Joannes Baptista Leo Maria Ghislenus Spitaels,* drukker en uitgever te Aalst (° ibid. 26-11-1885, zoon van Gustaaf en Valerie Van Bemte).

n) *Maurice Justinus Maria Ghislenus,* ° 5-2-1885, Scheutist missionaris in Mongolië, waar hij lang gevangene bleef van bandieten die hem uit zijn missie ontvoerd hadden. Hij † Erembodegem 14-2-1955.

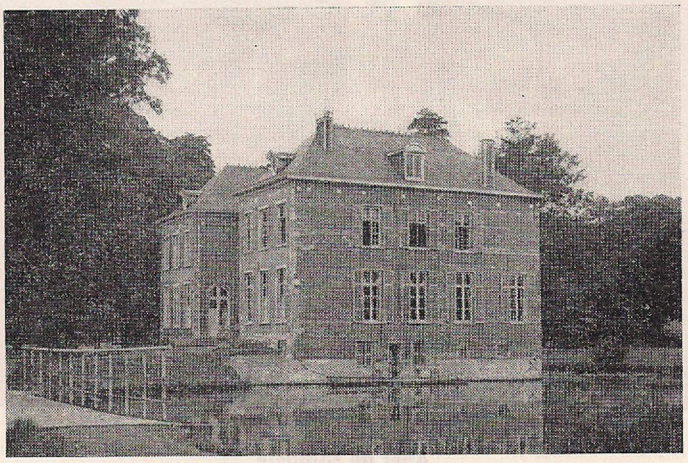
o) *Pharailde Anna Arthur Maria,* ° 12 mei 1886, woont thans te Geraardsbergen, was × 11-2-1912 met *Jacques van den Daelen* (° Geraardsbergen 27-8-1877; scheikundige, directeur van apotheek, zoon van Emiel en Amelia Deregneaucourt);

p) *Emilia Anna Maria,* ° 14-11-1887, † ongehuwd Aalst 7-11-1918.

4. *Julia,* ° Geraardsbergen 11-3-1839, † St-Lievens-Esse 1917, was × met *August van den Bossche,* burgemeester van St-Lievens-Esse, provincieraadslid, dokter in de geneeskunde (° St-Antelinks 1-12-1817, z. van Pieter Jan en Maria Joanna de Middeleer, † St-Lievens-Esse 30-11-1877);
5. *Benjamin,* volgt sub XII-bis;
6. *Prosper,* ° 3-6-1843, † ibid. 30-5-1935, voorzitter der kerkfabriek St Bartholomeus, schepen van Geraardsbergen, provincieraardslid, × St-Gillis-Waas met *Celeste Bauwens* (° St-Gillis-W. 21-7-1845, † Geraardsbergen 15-6-1922);
7. *Oscar Maria,* volgt sub XII-ter;
8. *Victor Celestin,* ° 9-10-1861, priester, Dr in godgeleerdheid, directeur van het Ste Katharinacollege te Geraardsbergen, † Meldert 20-9-1880.

XII. — **Abel de Clippele,** ° Steenhuize-Wijnhuize 22-11-1832, † Aalst 19-7-1923, doctor in de rechten der Universiteit Leuven, advokaat te Geraardsbergen 1864, arrondissementscommissaris te Aalst 1871-1910, was × Aalst 21-9-1953 met *Augusta Maria Josepha Henriette de Schaepdrijver,* ° Aalst 19-7-1844, † ibid. 6-1-1902 (zuster van Emma, die gehuwd was met Wilfried de Clippele). Zij hadden één zoon, nl.:

XIII. — **Pieter Paul Jozef de Clippele,** ° Geraardsbergen 30-6-1864, doctor in de rechten der Universiteit Leuven, advokaat en schepen te Aalst; medestichter in 1898 van de fa. Roos-Geerinckx-De Nayer te Aalst; daarna burgemeester te Gijzegem, waar † 3-3-1947. Was gehuwd te Aalst 4-8-1887 met *Blanche Adelaïde Thérèse Marie de Wolf* (dr van François Edmond, schepen te Aalst, en van Louise Catherine Coevoet), ° Aalst 28-8-1862, † Gijzegem 12-1-1947. Uit hun huwelijk werden geboren te Aalst:

KASTEEL VAN GIJZEGEM (nu afgebroken)
was eigendom van de heer Paul de Clippele.

1. *Angèle Louise,* ° 21-5-1889, † Aalst op Pasen 1895;
2. *Marcel Maurice,* volgt sub XIV;
3. *Germaine Marie,* ° 11-6-1893, × Gijzegem 4-5-1914 met *Henri Gustave Marie Hubert Moens de Hase,* nijveraar te Aalst, waar geb. 22-9-1888, voorzitter der Rechtbank van Koophandel in die stad;
4. *Theodore Lucien Jean,* volgt sub XIV-bis;
5. *Abel Bruno Adriaan,* ° 16-12-1895, † ongehuwd te Gijzegem 25-5-1919.

Abel de Clippele
Advocaat
Arrondissementscommissaris van Aalst van 1871 tot 1910.

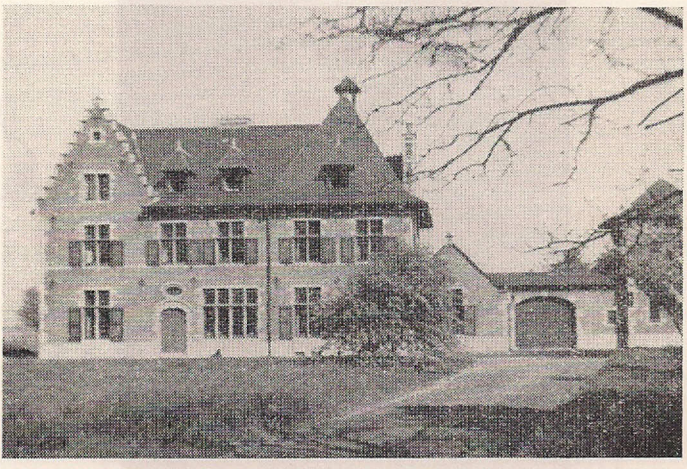
Pieter Paul Jozef de Clippele
Advocaat
Burgemeester van Gijzegem
Oud schepen der Stad Aalst.

XIV. — **Marcel Maurice de Clippele,** ° Aalst 16-9-1890, reservekapitein-commandant oorlog 14-18 en 40-45, gevolmachtigde van de Bank der Société Générale te Aalst, woont thans te Asse, kasteel Borchstadt, × Asse 18-9-1919 met *Berthe Charlotte Louise Crick,* ° Asse 27-5-1889 (dr notaris Victor Christiaan Crick en Marie Leonie Troch), † Asse 29-9-1944, van wie geboren te Asse (behalve één) :

1. *Abel Paul Victor Leon,* ° 16-7-1920, oorlogsvrijwilliger brigade Piron, orchideënkweker te Asse, × La Sarte 30-5-1947 met *Jeanine Snyers* (°12-3-1923, dr van notaris Snyers te Neuville-en-Condroz), van wie geboren te Asse :
   a) *Daniel,* ° 23-2-1948;
   b) *Baudouin,* ° 10-6-1949;
   c) *Jacques,* ° 1-3-1951;
   c) *Anne Christine,* ° 10-6-1955;
2. *Danielle Blanche Eugénie,* ° 20-8-1922, † Etterbeek in kinderbed 12-6-1945; was × Essene 4-9-1944 met *Jos Wambacq,* nijveraar (zoon van Paul en Augusta Ectors);
3. *Philippe Emile Paul Lucien,* ° Gijzegem 16-11-1923, doctor in de rechten, direecteur der firma Socotex te Leopoldstad (Belg. Kongo); × 24-4-1954 met *Lucie de Clippele* (dr Antoine, zie XIII en XII-bis), van wie geboren te Leopoldstad :
   a) *Maurice,* ° 9-2-1955;
   b) *Christian,* ° 23-6-1956;
   c) *Bruno,* ° 22-11-1958;

4. *Paul Germain Fernand Leon,* ° Asse 11-4-1926, orchideënkweker met zijn broer, × Geraardsbergen 9-9-1954 met *Emilie Van den Daelen* (dr van Hector, apotheekdirecteur en Pharaïde de Clippele, dr Wilfried, zie XI-3-o), van wie :

a) *Patrice,* ° Elsene 22-1-1958.

KASTEEL « BORCHSTADT » TE ASSE.

XIV-bis **Theordore Lucien Jean de Clippele,** ° Aalst 30-8-1894, advocaat aldaar, × Tarciennes 2 september 1924 met *Emmanuelle Sophie Marie Madeleine Henrion* (dr van Camille en van Marie-Thérèse Descamps), ° Tarciennes 25-12-1903, van wie geboren :

1. *Maria Magdalena Paula Marie-Thérèse,* ° Tarciennes 20-7-1925, × juni 1947 met *Marcel Eeman,* uit Aalst;
2. *Jean Pierre Camille Blanche Marie,* ° Onoir 3-9-1928;
3. *Bernadette Marie Louise Catherine,* ° Tarciennes 8-9-1933;

XII-bis. — **Benjamin de Clippele,** ° Geraardsbergen 26-9-1841 van Pierre Jean en Johanna Catharina de Clippel; was burgemeester te Aaigem-Vlekkem, waar hij † 1910. Was × met *Eugenie Meulemans,* van wie geboren :

1. *Delphine,* jong gestorven;
2. *Alfred,* ° St-Lievens-Esse, burgemeester van Vlekkem, waar † 10-8-1941; was × 31-5-1898 te Zomergem met *Marie de Clercq* (° Zomergem 26-2-1872, † Vlekkem 12-4-1936), van wie :

   a) *Cecile,* × met *Eugène van de Putte,* uit Hekelgem;
   b) *Gabrielle,* † 28-4-1942, × met *Franz Burny,* die † Asse 8-1-1954;
   c) *Jules,* ° Vlekkem 8-8-1905, × Aalst 22-6-1935 met *Josepha Liénart;*
3. *Jules,* ° Vlekkem 24-12-1869, pastoor te Melsele, waar † 11-4-1930;
4. *Elisa,* † ongehuwd;
5. *Wilfried,* volgt sub XIII;
6. *Agnes,* ° Vlekkem 19-4-1876, † Vlierzele 17-2-1945, was × met *Theodule Verstraete,* geneesheer, burgemeester van Vlierzele.

XIII. — **Wilfridus de Clippele,** ° Vlekkem 28-2-1874, geneesheer, vestigde zich in 1898 te Latem, was er gemeenteraadslid, † te Gavere 27-3-1916; × Asper 26-8-1902 met *Palma Ceuterick* (° Asper 10-4-1878, † Gavere 31-5-1944), van wie geboren te Gavere :

1. *Joanna Maria,* ° 17-4-1904, zonder beroep, ongehuwd, wonende te Gavere, Kloosterstraat, 5;
2. *Paulus,* geneesheer, burgemeester van Gavere, ° 26-5-1905, × Lichtervelde 30-6-1949 met *Flavie Juliana Denolf* (° Lichtervelde 1-4-1913), van wie geboren te Gent:
   a) *Patrick Wilfried,* ° 22-4-1950;
   b) *Mattheus Jan,* ° 24-5-1951;
   c) *Marcus,* ° 5-6-1952;
   d) *Antoine Paul,* ° 27-4-1955;
3. *Victor Alfred,* ° 26-5-1906, bediende, × Vorst Kempen 6-9-1932 met *Elza Joanna Vertessen* (° Vorst Kempen 26-3-1905), thans wonende St-Amandsberg. Uit dit huwelijk werden geboren:
   a) *Wilfried,* ° Gent 20-7-1933;
   b) *Agnes Julienne,* ° Gent 19-2-1935;
   c) *Luc Jean,* ° Gent 20-2-1936;
   d) *Pierre Jozef,* ° Gent 27-5-1937;
   e) *Maria Joseph,* ° Gent 18-9-1938;
   f) *Monique Maria,* ° Gent 26-1-1940;
   g) *Jean Albert,* ° Gent 18-1-1942;
   h) *Nicole Alphonse,* ° Gavere 13-4-1944;
   i) *Godelieve Josepha,* ° Gavere 8-8-1945;
4. *Judith,* ° Gavere 14-1-1908, regentes, ongehuwd te Gavere;
5. *Petrus Joannes,* ° 18-1-1910, lic. in handels- en consulaire wetenschappen, was eerst gevestigd te Aalst, thans wasserijuitbater, × Erondegem 23-8-1945 met *Maria Philomena De Groeve* (° Erpe 5-2-1920), van wie een kind:
   a) *Jean Paul,* ° Aalst 3-3-1947;
6. *Marcus Andreas,* ° 29-4-1913, gewestelijk gemeenteontvanger, † Gavere 29-8-1956.

XII-ter. — **Oscar Maria de Clippele,** ° Geraardsbergen 8-9-1845, dokter in de geneeskunde der Universiteit Leuven, geneesheer en schepen te Denderleeuw, waar hij † 25 maart 1935. was × Schellebelle in juni 1879 met *Maria Adolphina Mathijs* (° Schellebelle 21-9-1850, † Denderleeuw 31-3-1919), van wie geboren te Denderleeuw:

1. *Madeleine,* ° 18-1-1882, kloosterlinge bij de Zusters van het Kristelijk Onderwijs, † 8-4-1959;
2. *Antoine,* volgt sub XIII;
3. *Julia,* ° 17-11-1888, × Denderleeuw 17-2-1912 met *Georges Limpens,* thans ondervoorziter emeritus bij de rechtbank van eerste aanleg te Gent;
4. *Steven,* ° 7-7-1892, jezuiet, † 31-10-1959 te Kortrijk.
5. *Anna,* ° 27-9-1895, × Denderleeuw 16-2-1926 met *Hubert Baeten,* geneesheer, eerst te Denderleeuw, later te Gent.

XIII. — **Antoine de Clippele,** ° Denderleeuw 7-12-1885, raadsheer in het Hof van Cassatie, × op 16-4-1920 met *Anne-Marie Claeys-Bouuaert* (geb. te Gent op 1-3-1895), van wie geboren te Gent:

1. *Colette,* ° 12-3-1922, ongehuwd, zonder beroep;
2. *Lucie,* ° 17-9-1923, sociale assistente, × op 24-4-1954 met *Philippe de Clippele* (zoon van Marcel Maurice, zie XIV-3);
3. *Monique,* ° 21-11-1924, × 6-5-1950 met *Jozef Van Durme,* kinderarts;
4. *Pierre,* ° 1-3-1926, advocaat te Gent, × 29-6-1957 met *Hélène Krug,* van wie geboren te Gent:
   a) *Benoit,* ° 2-4-1959;
5. *Jean,* ° 15-3-1927, notaris te Aalst, × 5-5-1956 met *Sabine Cruyt,* van wie geboren te Gent:
   a) *François,* ° 24-2-1957;
   b) *Yves,* ° 10-12-1958;
6. *Claire,* ° 6-3-1929, ziekenverpleegster te Gent, ongehuwd;
7. *Anne,* ° 12-4-1934, ziekenverpleegster te Gent, ongehuwd;
8. *Marie-Caroline,* ° 17-5-1935, geaggregeerde in de Romaanse philologie, lerares.

Tak de Clippele d'Olmen

VI-bis. — **Pieter de Clippele,** zoon van Maarten en Juliana de Smet, ° circa 1570-1580, schepen te Smeerebbe-Idegem 1603, overleed tussen 1622 en 1629. Was gehuwd met *Adriana Smets*, vermoedelijk herkomstig uit het Land van Waas (weduwe : 1) van Gielis van Hecke en 2) van Jan van Cleemputte). Hij vestigde zich na zijn huwelijk in Smeerebbe op het Hof te Berchem dat zijn vrouw in pacht hield van de St. Pietersabdij te Gent. Had twee kinderen geboren te Smeerebbe :

1. *Maarten*, volgt sub VII;
2. *Livina*, ° circa 1599, † Smeerebbe 29 oktober 1638, was gehuwd met *Pieter Ooghe*, van wie ze acht kinderen had.

VII. — **Maarten de Clippele,** ° ca 1595, volgde zijn vader op als pachter op het Hof te Berchem; was schepen van Smeerebbe-Idegem, gehuwd met *Maria Buydens*, en overleed te Smeerebbe op 19 juli 1654. Uit zijn huwelijk werden geboren :

1. *Pieter;*
2. *Jan*, × *Joanna van der Veke*, dr Joos;
3. *Lieven*, kloosterling te Affligem;
4. *Geertrui;*
5. *Geraard*, die volgt sub VIII;
6. *Maarten;*
7. *Adam;*
8. *Christoffel;*
9. *Joanna;*
10. *Petronilla.*

VIII. — **Geraard de Clippele,** ° ca 1634 te Smeerebbe op het Hof te Berchem, sinds 1650 gevestigd te Aalst, waar hij × 1668 met *Norbertine de Bremaecker* († Aalst 1-4-1725). Hij overleed te Aalst op 17-9-1714 en had volgende kinderen :

1. *Karel Hubertus*, ° 6-5-1669;
2. *Carolina Catharina*, ° 20-1-1671;
3. *Frans*, ° 18-9-1672;
4. *Josina Carolina*, ° 24-9-1674;
5. *Joanna Francisca*, ° 14-1-1677;
6. *Maria Theresia*, ° 20-10-1678;
7. *Lucas Josephus*, ° 18-6-1682;
8. *Alexander Frans*, volgt sub IX;
9. *Elisabeth Angela*, ° 14-6-1689;
10. *Balthazar Jan*, ° 26-3-1690;
11. *Jerome Ferdinand*, ° 25-3-1693;
12. *Carolina Constance*, ° 27-2-1698.

IX. — **Alexander Frans de Clippele,** ° Aalst 16 februari 1686, ontvanger der kerkfabriek St. Martinus te Aalst (1757) waar hij overleed op 3-5-1758. Was × Gent St Baafs 9 november 1707 met *Maria Christina de Wever* (° 1688, † Aalst 26-9-1751), van wie geboren te Aalst :

1. *Leonard Frans*, ° 8-11-1708;
2. *Barbara Justina*, ° 21-5-1711, † 4-3-1751;
3. *Karel Josephus*, ° 30-5-1712;
4. *Leonardus*, ° 21-3-1717;
5. *Pieter Ignatius*, volgt sub X;
6. *Balthazar Frans*, ° 20-5-1721;
7. *Josina Maria*, ° 6-8-1722;
8. *Willem*, ° 2-7-1726;

9. *Barbara Carolina,* ° 19-1-1728;
10. *Francisca Theresia,* ° 28-4-1729;
11. *Ferdinand Karel,* ° 13-10-1730;
12. *Ferdinand Ignatius,* ° 22-3-1735;
13. tweelingbroeder *Karel Hyacinthus.*

X. — **Pieter Ignatius de Clippele,** heer van Olmen, ° Aalst 23-2-1719. schepen te Aalst 1764-68 en er overleden op 8-6-1780. Was × 31 december 1755 te Moerzeke met *Maria Christina Odilia van Quellenborgh,* dr Jacobus Ferdinand uit Beveren-Waas, die † 23-10-1779, van wie geboren te Aalst:

1. *Alexander Jozef,* ° 5-3-1756, † 18-11-1757;
2. *Maria Joanna,* ° 17-4-1757, † Aalst 27-10-1786; was × 26-11-1780 met *Charles Louis,* ridder *de Waepenaert,* burgemeester van Aalst (° Aalst 2-2-1760);
3. *Barbara Francisca Theresia,* ° 1-4-1760;
4. *Ferdinand Louis,* ° 25-9-1761;
5. *Willem Alexander,* volgt sub XI;
6. *Alexander Ignatius,* ° 17-1-1764, † 9-3-1765;
7. *Romain Hubert,* ° 10-4-1766, † 4-3-1767;
8. *Romain Hubertus Ludovicus,* ° 26-2-1768;
9. *Jeanne Marie,* ° 2-4-1769, † Aalst 21-12-1852, was er gehuwd 26-9-1786 met *Jan Baptist van Langenhove* (° Moorsel 27-4-1765);
10. *Colette Catherine,* ° 13-11-1774, × 15-5-1792 met *Charles Joseph Jacques Wouters de Dalme* (° Aalst 31-8-1768).

XI. — **Willem Alexander de Clippele,** heer van Olmen, ° Aalst 15-10-1763, aldaar × 7-2-1786 met *Anna Petronella Goethals* (° Gent van Jacobus Willem ° Middelburg en Cornelia van Goethem uit Gent), van wie geboren te Aalst:

1. *Alexander Jacob,* volgt sub XII;
2. *Maria Francisca,* ° 28-12-1787, † 16-10-1790;
3. *Carolina Jacqueline,* ° 14-12-1789, † 14-4-1792;
4. *Eleonora Joanna,* ° 29-9-1790;
5. *Maria Joanna Angelina,* ° 14-6-1792;
6. *Jozef Edward,* ° 21-10-1793;
7. *Angelique Louisa,* ° 28-7-1796;
8. *Charlotte Françoise Louise,* ° 7 Ninose VI;
9. *Anna Louise,* ° 20 Ventose VIII;
10. *Collette Françoise,* ° 21 Frimaire X;
11. *Amelie Caroline Jeanne,* ° 25 Nivose XII;
12. *François Jean,* ° 22 Thermidor XIII;
13. *Joseph Guillaume,* ° 25 januari 1808.

XII. — **Alexander Jacob de Clippele d'Olmen,** ° Aalst 6-12-1786 koopman aldaar Zoutstraat, × ibidem 26-2-1810 met *Eugenie Catherine Angelique Xavere de Crombeen* (dr Ignace Jean Baptist Xavier de Crombeen, heer van Terbeken, ° Menen, en Angelica de Smet, ° Aalst), van wie geboren:

1. *Clemence Petronille,* ° 19-11-1812, † St-Joost-ten-Node 18-12-1896, was gehuwd: 1) *Louis Albert Ghislain van der Belen* (° Aalst 15-2-1794); 2) *Theophile Sarens;*
2. *Adolf Maria,* ° Aalst 28-4-1814, † Brussel 1-3-1894, was × met *Jeanne Colette van den Haute;*
3. *Maria Angelica Wilhelmina,* ° Aalst 22-11-1810, × *Jan Maria Angelus Fraters* (° Aalst 12-7-1809).

ANTWERPEN. **Dr A. Bousse.**

DE CLIPPELE te LEDE

I. — **Jan de Clippele,** te Aalst-Schaarbeek, × *Adriana van Welle,* van wie o.m.

II. — **Joos de Clippele,** ° te Aalst-Schaarbeek († Lede 1654), × 1) Lede 31.11.1600 *Margareta de Coene* (d. Petrus en Joanna Bruylant) († Lede 1606), × 2) Lede 20.6.1606 *Andrisijnne de Croock* (d. Jan en Joanna de Munter).
Uit het eerste huwelijk geboren te Lede :
1. *Martina,* ° 13.11.1601;
2. *Johanna,* ° 16.9.1603.

Uit het tweede huwelijk :
1. *Joannes,* ° 12.9.1607 († 1648);
2. *Laurentius,* ° 24.8.1608 († 1637);
3. *Elisabetha,* ° 18.8.1612, × *Adriaen van de Meerssche;*
4. *Adriana,* ° 28.9.1612, × *Cornelis Smekens;*
5. *Judoca,* ° 15.2.1615;
6. *Judocus,* ° 8.1.1617, × 26.1.1651 *Catharina de Pours;*
7. *Petrus,* ° 5.6.1619, zie onder III;
8. *Maria,* ° 3.10.1621 († 1659), × *Niclaes de Coninck,* zn. Adriaen;
9. *Judoca,* ° 9.6.1624;
10. *Joannes,* ° 27.1.1627, zie onder IIIbis;
11. *Catharina,* ° 17.2.1630;
12. *Anna,* ° 5.4.1635.

III. — **Petrus de Clippele** († 1671) × *Judoca Uyttenhove,* van wie geboren te Lede :
1. *Andrea,* ° 4.3.1644.

IIIbis. — **Joannes de Clippele,** buitenpoorter van Geraardsbergen op 7.4. 1654, × *Judoca Blondeel,* van wie te Lede geboren :
1. *Judocus,* ° 16.2.1653, vermoedelijk onder IV;
2. *Adrianus,* ° 24.8.1654.

IV. — **Joos de Kluppel** of **Clippel** († 1691) × Lede 22.5.1673 *Margarita (de) Buyst* († 1721), van wie te Lede geboren :
1. *Martinus,* ° 26.7.1674;
2. *Adrianus,* ° 25.9.1678;
3. *Adrianus,* ° 30.11.1679;
4. *Petronilla,* ° 8.9.1682;
5. *Andresina,* ° 1.12.1685;
6. *Joannes,* ° 5.3.1689 († 1709).

IIbis. — **Adriaan de Clippele,** ° te Aalst-Schaarbeek († Keiberg te Lede 1641), × Lede 20.11.1610 *Maria de Smet* (d. Gillis × Elisabeth) († 1646), van wie te Lede geboren :
1. *Egidius* (° en † 1611);
2. *Laurentius* (of Lauwerijs), ° 9.11.1612;
3. *Petrus* (of Pieter), ° 22.2.1615 († 1649);
4. *Barbara* (of Betken), ° 12.10.1617, × *Maximiliaan van Brempt;*
5. *Bartholomeus* (of Bertelmeus), ° 25.8.1619, zie onder III;
6. *Johanna* (of Janneken), ° 7.7.1621 († 1646);
7. *Maijken,* ° 1623;
8. *Joannes* (° en † 1627);
9. *Antonius* (of Anthonus), ° 16.1.1629;
10. *Judocus* (of Joosken), ° 9.12.1631;
11. *Adrianus* (of Adriaenten), ° 20.6.1635.

III. — **Bartholomeus de Clippele,** buitenpoorter van Geraardsbergen 26.11. 1652 († 1668), × *Joanna Nijs* († 1667), van wie geboren te Lede :
1. *Elisabeth,* ° 22.10.1653;
2. *Joanna,* ° 22.3.1656 († 1668);
3. *Adrianus,* ° 3.10.1658;
4. *Judocus,* ° 22.6.1661;
5. *Petrus,* ° 16.11.1664.

IMPE. **J. de Brouwer.**

Ledenlijst "Land van Aalst" 1959

Bestuursleden

Dr. H. Vangassen, voorzitter, Ninove.
Dhr. A. van Lul, beheerder, Vorst.
Z.E.H. J. de Brouwer, redaktiesekretaris, Impe.
E.H. V. Gaublomme, ruil- en recensiedienst, Erembodegem.
Dhr. B. Boel, Dilbeek; dhr. M. Cornelis, Denderleeuw; dhr. Fr. Courteaux, Aalst; dhr. J. Pieters, Serskamp; Mter. J. van den Bergh, Hekelgem.

Ereleden

— Dhr. Julien Cuypers, Overijse.
— Baron P. de Sadeleer, Haaltert.
— Eremajoor J. van Steenberghe, Ninove.
— Gemeentebestuur van Erembodegem.
— Gemeentebestuur van Hofstade.

Steunende leden

— Z.E.H. F. Buckens, pastoor, Haaltert.
— Z.E.H. Hubert Buyle, bestuurder, Aalst.
— H.E.H. Kan. Albert de Beer, hoofdinspekteur, Gent.
— Dhr. Fr. de Bisschop, nijveraar, Aalst.
— Dhr. Marcel de Clippele, Asse.
— Dhr. Petrus de Corte, Borsbeke.
— Dhr. R. de Schaepdrijver, Aalst.
— Dhr. H. de Schrijver-Bert, landmeter, St.-Amandsberg.
— E.H. J. de Venter, leraar, St.-Amandsberg.
— Dr. Frans d'Haese, ambtenaar, Brussel 18.
— Z.E.H. Geraard Govaert, pastoor, Lede.
— Dhr. Valère Meganck, magistraat, Brussel 1.
— Dr. T. Rubbens, Lede.
— Z.E.H. A. Steyaert, pastoor, Hofstade.
— Dr. J. van den Bergh, referendaris, Hekelgem.
— Dhr. M. van den Bossche, pasteibakker, Zottegem.
— Mej. Maria van Gijseghem, hoofdverpleegster, Hofstade.
— Dr. J. van Steenberghe. Ninove.

Leden

AALST

Dhr. Kamiel Boel
Dhr. Ant. Bogaert
Dhr. Jozef Borreman
Dhr. Lodewijk Bosteels
Boekerij Credo
Mter. Gilbert Claus
Mej. Maria Coppens
Dr. Omer Crommelinck
Davidsfonds Aalst en omgeving
Davidsfonds Aalst
Baron E. de Béthune
H.E.H. Kan. Jozef de Cock
Mter. Victor de Gheest
Dhr. Gustaaf de Waele
Dhr. Rodolf Eeman
Dhr. Philemon Eemans
Dhr. Leo Fosselle
Z.E.H. Jozef Goethals
Dr. Hilaire Gravez
Dhr. Maurits Herdewijn
Eerw. Moeder Overste, gasthuis
Dhr. Benoit Mertens
Baron L. Moyersoen
Dhr. Paul Moens
Mter. Hector Muylaert
Dhr. Albert Rombaut
Dr. Norbert Schelfhout
Dhr. Leo Singelijn
St. Laurentiuscollege
Stadsbestuur
Mevr. Hilaire Teurrekens
Dhr. Clemens Uyttersprot
E.H. Lodewijk van Bogaert
Dhr. Leo van Cleemput
Dhr. Ernest van den Berghe
Dhr. Gerard van den Steen
E.H. Lucien van der Biest
Dhr. Jan van der Hulst
Dhr. A. van der Voort
Dhr. Fernand van Es
Dr. Karel van Houtte

Dr. P. van Langenhove
Dhr Alex van Lul
Dhr. Willy Verleysen
Dhr. R. Wery
E.H. Maurits Weyn
Dhr. Willy Willockx

ALSEMBERG

Dhr. Constant Theys

ANTWERPEN

Kring voor Familiekunde
Dhr. Constant Mauquoi
EE.PP. Capucienen
Dhr. J. Wijnant

APPELTERRE

Dhr. Em. de Bruyn
Dhr. W. van der Poorten

ASSE

Dhr. Tallier-Daelman
Dhr. G. van Wijnendaele

AVERBODE

Z.E.H. Verhegge

BAARDEGEM

Z.E.H. R. Pieters

BAVEGEM

Z.E.H. Jozef van der Massen

BEVERE (Oudenaarde)

Dhr. Eugeen de Meyer

BOIS DE LESSINES (Deux Acres)

Dhr. Robert Bruyndonckx

BORSBEKE (O.-Vl.)

Mter. Ch. de Vuyst

BRASSCHAAT

Mevr. Jozef van Cleemput

BRUGGE

Prof. Dr. Egied Strubbe

BRUSSEL

Agence & Messageries de la Presse
Koninklijke Biblioteek
Bond der Kroostrijke Gezinnen
Mter. Désiré J. Braeckman
Dhr. Maurice Cuypers - Brussel 15
Dhr. Eugène Debreu - Brussel 5
Dhr. François de Cacamp - Brussel 3
Dr. Albert de Poorter - Brussel 4
Dhr. Adhemar de Smet
Notaris Fernand de Turck - Brussel 1
Dhr. Maurice Dewulf, Elsene - Brussel 5
Commissie voor Monumentenzorg - Dhr. sekretaris Dufour
Librairie Falk Fils (G. van Campenhout)
Dhr. Georges Hooreman - Brussel 4
Dhr. David Katzenelenbogen, Elsene - Brussel 6
Dr. Jan Lindemans, Laken-Brussel
Mevr. Jeanne Minne, Vorst-Brussel
Mej. Godelieve Mornie, Vorst - Brussel 19
Kon. Musea voor Geschiedenis
N.M.B.S. Bureau OI-32, documentatiedienst
Het Nieuws van den Dag
Dhr. Oscar Reyntens, Brussel-Jette
Dr. Rob. Roemans, Vorst - Brussel 19
Taal & Tongval, Bosvoorde-Brussel
Dhr. Jan Triest, Vorst - Brussel 19
Universiteitsbiblioteek
Dhr. Victor van den Brempt, St.-Agatha-Berchem
Dhr. Camille van Overdijn - Brussel 8
Mevr. M. van Win

BURST

Z.E.H. Jozef Oste

DEINZE

Kunst- en Oudheidkundige Kring

DENDERHOUTEM

Z.E.H. Clement Peerenboom
Dhr. Petrus Sonck
Dhr. Ferdinand Timmermans
Dhr. Richard van der Speeten
Mter. Edgard van Oudenhove

DENDERLEEUW

Dhr. Frans Couck
Dhr. Raoul de Metsenaere
Dhr. Albert de Bom van Driessche
Heilig-Kruiscollege
Dhr. Omer Stradiot
Dhr. Paul van der Niepen
Dhr. Theo Vijverman
Dhr. Gaetan Wakker

DENDERMONDE

St. Pieter & Paulusabdij - Dom Gregorius de Clercq O.S.B.

DENDERWINDEKE

Dhr. Paul de Cock

DE PINTE

Dhr. Julien van Twembeke

DEURNE

Dhr. J. Simons

DIEPENBEEK

Eerw. Frater Bavo (passionist)

DILBEEK

Dhr. Victor de Saedeleer

EREMBODEGEM

Dhr. P. Buys
Dhr. H. Callebaut
Dhr. M. Daelman
Mej. de Rijck
Mw. wed. Ediers-Raes
Eerw. Moeder Klooster
Dhr. A. Mollaert
Biblioteek Nut en Vermaak
Dhr. M. Oosterlinck
Dr. J. Rumbaut
Mej. M. Stockman
Dhr. J. van Boven

Dhr. A. van der Kelen
Dhr. J. van Geem
Dhr. A. van Gijseghem
Mej. A. van Gijseghem
Dhr. R. van Impe

ERWETEGEM
Z.E.H. A. van Gertsom

EVERGEM
Dhr. A. de Vos

GAVERE
Dhr. L. van Quaillie

GENT
Dr. H. Baeten
Dhr. R. Dauw
E.H. J. de Potter
H.E.H. kanunnik D. de Swaef
H.E.H. kanunnik L. de Vos
H.E.H. kanunnik L. Eeckhout
Dhr. J. Fobe
Weled. hr. Gouverneur der Provincie Oost-Vlaanderen
Maatschappij voor Geschied- en Oudheidkunde
Algemeen Rijksarchief
Universiteitsbiblioteek
Dhr. G. van Herrewegen
Mter. W. van Hille
N.V. Drukkerij Het Volk

GERAARDSBERGEN
Dr. A. Broeckaert
Commissie Openbare Onderstand
E.H. E. de Graeve
Mter. J. D'Haenens
Dhr. T. Maes
Dhr. A. Mahauden
Dhr. R. Muylaert
Z.E.H. J. Sterck
Dhr. van den Daelen-de Clippele
Dhr. van den Daelen
Dhr. D. Verschaffel
Vereniging voor Vreemdelingenverkeer

GIJZEGEM
Dhr. C. Huylebroeck
Normaalschool
EE.PP. Oblaten

GREMBERGEN
Z.E.H. R. de Moor

HAALTERT
Dhr. O. Jooris
Dhr. A. Meganck
Dhr. P. Roelandt-Mally
Dhr. Roger Roelants
Gebr. van den Brulle
Dhr. M. van Hoeck

HASSELT
Provinciale Wetenschappelijke Biblioteek

HEKELGEM
Dhr. K. Druwé
Abdij Affligem

HERDERSEM
Dhr. J. Ardans-Vernaillen
Dhr. F. de Meyst

HERZELE
Dhr. M. De Buysscher
Dhr. H. de Saedeleer
Z.E.H. C. de Vos

HEVERLEE
Prof. Dr. F. van Coetsem

HOFSTADE (O.-Vl.)
Dhr. F. Boel
E.H. A. Callant
Mw. wed. E. Callebaut
Dhr. R. Callebaut
Dhr. R. de Ridder
Mej. A. Hendrickx
Dhr. L. Lievens
Dhr. J. van Caeckenberghe

IMPE
Dhr. J. de Mesel

ITTERBEEK
Dhr. J.M. van Belleghem

KERKSKEN
Dhr. H. Coppens
Dhr. H. Duym

KORTRIJK
Kon. Geschied- & Oudheidkundige Kring

LEDE
Dhr. M. de Fruytier
Dhr. B. Delens
Dhr. J. de Neef
Dhr. H. de Spiegeleer
Dhr. J. Hoste
Dhr. G. Keppens
Dr. M. Matthijs
E.H. F. van Roy
Dhr. P. Verschelden

LEUVEN
Instituut voor Naamkunde
Mej. M. Tits
Universiteitsbiblioteek

LUIK
Bibliothèque de l'Université

MARIAKERKE
Prof. Dr. E. Blanquaert

MATER
Z.E.H. N. de Crick

MECHELEN
Stadsbiblioteek

MERE
Dhr. A. d'Hoker
Dhr. D. Lievens
Mej. Y. Suys

MELDERT
Z.E.H. K. Maesschalck

MELSELE
E.H. van der Speeten

MELSEN
Dhr. de Cocker

MOORSEL
Dr. P. van Hauwermeiren

NEDERBRAKEL
Mter. J. de Waegenaere

NIEUWERKERKEN
Dr. J. Daem

NINOVE
Dhr. T. Baeten
Mej. L. de Decker
Dhr. R. de Mol
Weekblad « De Denderklok »
Mter. A. de Riemaecker
Dhr. A. Desmedt
Dhr. F. Lauwaert
Dhr. J. Lievens
Mevr. L. Parmentier
Stadsbestuur
Dhr. R. Uyttendaele
Dhr. G. van de Perre
E.H. J. van Paepegem
Dhr. M. Violon

OKEGEM
Dhr. H. Beeckman

OOSTAKKER
Z.E.H. O. van Bossuyt

OOSTERZELE
E.H. F. de Sutter

OPHASSELT
Dhr. H. Robinon

OPWIJK
Dhr. P. Lindemans

OUTER
Dhr. J. Goossens

PETEGEM (Oudenaarde)
Weled. geb. graaf Guy de Liedekerke

RIXENSART
Mter. H. van Parijs

RONSE
E.P. P. de Meyer
Dhr. E. Matthijs
Dhr. A. Roekeloos

SCHELDEWINDEKE
Dhr. E. de Wilde

SINT-AMANDSBERG
Dr. J. Goossenaerts
Prof. Dr. F. van Acker
Dhr. R. van der Straeten

SINT-GILLIS-DENDERMONDE
Geschiedkundige Kring van Dendermonde

SINT-JORIS-WEERT
Weled. geb. graaf Thierry de Limburg Stirum

SINT-KATHELIJNE-LOMBEEK
Z.E.H. E. Torfs

SINT-MARTENS-LIERDE
Z.E.H. C. Morre

SINT-NIKLAAS
E.H. M. Ascoop
Oudheidkundige Kring van Waasland
E.H. E. van de Perre
Z.E.H. J. van Sterthem

SINT-PAUWELS-WAAS
E.H. A. van den Steen

SINT-TRUIDEN
Dhr. O. Vanderhaegen

TOLLEMBEEK
Dhr. R. Mignon

TURNHOUT
Dhr. M. Boone

VLEKKEM
Dhr. J. Henderickx

VLIERZELE
Z.E.H. A. Sabot
Dhr. H. van Bever

VOORDE
Dhr. P. van den Noortgate

WANZELE
Dhr. A. Grepdon

WETTEREN
Z.E.H. J.F. Bosteels
E.H. Cyriel Smet
Dr. J Wouters

WICHELEN
Heemkundige Kring

WOUBRECHTEGEM
Dhr. G. de Mulder

ZELZATE
Z.E.H. L. van de Velde

ZONNEGEM
Juffen A. en P. Beurms
Dhr. L. Demedts
Z.E.H. G. de Smet
Dhr. J. Hansens
Mej. M. Maes
Mevr. K. Rubbens
Dhr. O. Temmerman
Dhr. A. van Dorpe

ZOTTEGEM
Dhr. F. de Vleeschauwer
Dhr. L. de Vos
Dhr. N. van den Bossche
Dhr. M. van Steenberghe

ZWEVEZELE
Dhr. M. Callewaert

ZWIJNDRECHT
Dhr. P. Bernaers

BELGISCH-KONGO
Dhr. C. van Cauwenberghe
Dhr. J. de Corte
E. Br. van der Hoeven

NEDERLAND
Kon.; Ned. Gen. voor Geslacht- en Wapenkunde

INHOUDSTAFEL

1959

A. Bousse	— Oude Geslachten uit het Land van Aalst: de Clippele (10 ill.)	271
M. Cornelis	— Een koedief	140
J. de Brouwer	— Bijdrage tot de Geschiedenis van Denderleeuw	120, 173, 217
	— Godsdienstig toneel te Liedekerke in de Middeleeuwen	185
	— De molens in het Land van Aalst omstreeks 1575	189
	— de Clippele te Lede	292
Fr. de Cacamp	— De oudste burger van Geraardsbergen is 504 jaar oud (1 ill.)	36
	— De lijdensweg van Geraardsbergen (1579-1585) (1 ill.)	42
R. de Mette	— De zes klokkenspelen van Aalst	214
P. de Meyer	— Minderbroeders te Geraardsbergen	225
F. de Tollenaere	— Veran(d)zaden, een oud boerenwoord uit Zuid-Oost-Vlaanderen	237
M. Gysseling	— Middeleeuwse toponiemen te Geraardsbergen	2
J. Pieters	— Van lijfeigenen in de streek van Geraardsbergen, die in de XIIIe en XIVe eeuw, aan Sint Adriaan werden opgedragen	8
W. Prevenier	— Repartitie der beden van 1394 en 1396 in het Land van Aalst — Een kartografische bron (1 ill.)	260
C. Theys	— Een baanstropersbende in de streek van Aalst in 1711	137
	— Uit het vroegere Volksleven	186
V. van Bossuyt	— Stad Geraardsbergen - Kunststad	Omslag nr. 1
F. van Coetsem	— Determinanten in de geschiedenis van Geraardsbergen. Het standpunt van de taalgeograaf (met kaart)	249
H. Vangassen	— Esbattemente ende Genouchte te Geraardsbergen (15^{e} e.) (2 ill.)	18
	— Schilders van het Laatste Oordeel te Geraardsbergen (15^{e}-16^{e} e.)	38
	— Over de verpleging van gekwetste soldaten en de wederwaardigheden van een cirurgijn in de jaren 1658-1676	131
	— Plaatsnamen te Ninove	149

R.V.	— Hondenplaag te Geraardsbergen	39
	— Op Kermisavond 1458 brand in de Ooievaar op de Grote Markt	41
	— Krakelingenwerp en Tonnekensbrand in 1671	63
A. van Lul	— Een eeuw evolutie (Geraardsbergen)	64
E. van Schuylenbergh	— Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon. Terugblik op 1958	141
J. van Twembeke	— De heerlijkheid Brakel	85
	— De kerkelijke organisatie in het Land van Aalst	238
De Redaktie	— Aan onze leden	Omslag nr. 5
	— Onze Ereleden en Steunende leden	293
	— Ledenlijst 1959	293
Boekbespreking	— **K. van Isacker :** « Het Daensisme »	187
Bibliografie		143

ANALITISCHE TAFEL

BIBLIOGRAFIE 143

GESCHIEDENIS

sociaal-ekonomische
Land van Aalst 189
Denderleeuw 218
Geraardsbergen 64

godsdienstige
Land van Aalst 238
Denderleeuw 217
Geraardsbergen 225

financiële
Land van Aalst 260
Denderleeuw 130

bestuurlijke
Denderleeuw 126
Geraardsbergen 249

kulturele
Aalst 141, 214
Denderleeuw 173

kunst
Geraardsbergen 39

militaire
Denderleeuw 128
Geraardsbergen 42

geneeskunde
Denderleeuw 222
Ninove 131

rechterlijke
Aalst 137
Denderleeuw 126
Liedekerke 140
Wichelen 186

leenroerige
Brakel 85
Denderleeuw 120
Geraardsbergen 8

GESLACHTSKUNDE de Clippele 271, 292
van Brakel (Op- en Nederbrakel) 97
van Gaver (Liedekerke) 121

NAAMKUNDE **plaatsnaamkunde**
Geraardsbergen 2
Ninove 149

TAALKUNDE Geraardsbergen 249
Zuid-Oost-Vlaanderen 237

VOLKSLEVEN Geraardsbergen 18, 36, 39, 63
Liedekerke 185

REGISTER OP DE AARDRIJKSKUNDIGE NAMEN

Aaigem 191, 193, 194, 242, 245, 263
Aalst 26, 43, 44, 46, **137, 141,** 191, 194, **214,** 239, 240, 241, 243, 245, 251, 252, 253, 258, 259, 263, 287, 288, 290, 291
Aalst (Land van) **189, 238, 260, 271**
Amengijs 192, 193, 195, 245, 263
Appelterre 192, 193, 195, 245, 250, 251, 263
Aspelare 192, 193, 195, 245, 263
Baaigem 192, 195, 243, 245, 263
Baardegem 137, 245
Balegem 191, 192, 195, 243, 245, 263
Bambrugge 192, 242, 245, 263
Bavegem 193, 195, 240, 242, 245, 263
Beerlegem 192, 195, 242, 243, 245, 263
Berchem 192, 196, 242, 243, 245, 263
Borcht-Lombeek 192, 196, 241, 246, 263
Borsbeke 242, 245, 267
Bottelare 191, 242, 243, 245, 263
Burst 192, 193, 196, 242, 245, 263
Deftinge 192, 196, 242, 245, 263
Denderhoutem 192, 196, 245, 264
Denderleeuw 120, 173, 192, 193, 196, **217,** 245, 264, 289
Denderwindeke 192, 196, 245, 250, 264
Dikkele 192, 193, 197, 242, 243, 245, 264
Dikkelvenne 243, 245, 264
Edelare 192, 197, 245, 264
Eichem 245, 250, 251, 263
Elene 245, 265
Elst 192, 197, 243, 245, 264
Ename 192, 193, 197, 245, 264
Erembodegem 137, 192, 197, 242, 245, 264
Erondegem 245, 264
Erpe 192, 197, 245, 264
Erwetegem 191, 245, 264
Etikhove 192, 193, 197, 245, 263, 264
Gavere 189, 192, 193, 198, 243, 245, 264
Gentbrugge 191, 192, 198, 240, 241, 243, 245, 264
Geraardsbergen 1, 8, 17, **18, 36, 38, 39, 41, 42,** 63, **64,** 191, 198, **225,** 239, 240, 241, 242, 245, **249,** 264, 274, 275, 276, 285, 288, 289
Gijzegem 192, 198, 245
Gijzenzele 240, 242, 243, 245, 264
Godveerdegem 192, 193, 198, 245, 264
Goeferdinge 245
Gontrode 192, 193, 199, 240, 242, 243, 245, 264
Grimminge 192, 193, 199, 245, 250, 251, 265
Grotenberge 191, 245, 265
Haaltert 192, 193, 199, 242, 245, 265, 272
Heldergem 191, 199, 242, 245, 265
Hemelveerdegem 192, 193, 199, 242, 246, 265
Herdersem 191, 246, 265
Herlinkhove 140, 266
Hermelgem 192, 199, 246, 266
Herzele 192, 193, 200, 241, 242, 246, 265
Hillegem 191, 246, 265
Hofstade 192, 200, 246, 265
Hundelgem 242, 243, 246, 265
Iddergem 192, 200, 246, 264, 265
Idegem 192, 200, 242, 246, 265
Impe 192, 193, 200, 242, 246, 265
Kerkem 242, 243, 246, 263, 265
Kerksken 242, 246, 265

Kwaremont 192, 260, 246, 263
Landskouter 191, 240, 242, 243, 246, 265
Lede 192, 193, 201, 246, 265, **292**
Ledeberg 246
Leeuwergem 192, 201, 246, 265
Lemberge 191, 192, 201, 240, 242, 243, 246, 265
Letterhoutem 192, 193, 201, 242, 246, 265
Leupegem 190, 192, 201, 246, 265
Liedekerke 120, 185, 191, 218, 241, 246, 265
Lieferinge 192, 193, 202, 246, 265
Maarke 192, 193, 202, 242, 243, 246, 263
Massemen 242, 246, 265
Mater 192, 193, 202, 246, 265
Meilegem 192, 202, 242, 243, 246, 266
Melden 192, 193, 203, 246, 263
Meldert 246
Melle 191, 240, 242, 243, 246, 266
Melsen 190, 192, 203, 242, 243, 246, 266
Mere 192, 203, 246, 266
Merelbeke 192, 203, 240, 242, 243, 246, 266
Mespelare 191, 246, 266
Michelbeke 192, 204, 243, 246, 266
Moerbeke 191, 246, 250, 251, 266
Moorsel 192, 193, 204, 246, 266
Moortsele 191, 242, 243, 246, 266
Munkzwalm 192, 204, 243, 246, 266
Munte 192, 193, 204, 243, 246, 266
Nederboelare 191, 246, 266
Nederbrakel 85, 192, 204, 241, 246, 267
Nederename 197, 247, 264
Nederhasselt 247
Nederzwalm 191, 242, 243, 247, 266
Neigem 51, 192, 205, 247, 266
Nieuwenhove 191, 247, 251, 269
Ninove 46, 51, 58, **131, 149,** 190, 191, 192, 205, 240, 241, 242, 247, 251, 253, 258, 259, 266
Nukerke 192, 193, 205, 242, 243, 247, 263
Okegem 191, 247, 266
Onkerzele 192, 206, 247, 250, 266
Oombergen 192, 193, 206, 247, 266
Oordegem 192, 206, 241, 242, 243, 247, 266
Oosterzele 191, 239, 241, 243, 247, 266
Opbrakel 85, 192, 193, 206, 242, 247, 267
Ophasselt 192, 193, 206, 242, 247, 250, 267, 273, 274, 277
Orroir 192, 207, 247, 263
Ottergem 247, 264
Outer 192, 207, 247, 267
Overboelare 8, 9, 10, 14, 190, 192, 207, 247, 267
Parike 192, 207, 242, 247, 250, 267
Paulatem 192, 207, 242, 243, 247, 267
Pollare 8, 10, 11, 12, 13, 15, 192, 207, 247, 250, 267
Ressegem 192, 193, 208, 242, 247, 267
Roborst 192, 208, 243, 247
Ronse 89, 90, 190, 192, 193, 207, 240, 241, 242, 247, 267
Rozebeke 191, 243, 247, 267
Rozenaken 192, 193, 208, 247, 263
Ruien 191, 247
Schelderode 191, 242, 243, 247, 267
Scheldewindeke 190, 192, 193, 209, 243, 247, 267
Schendelbeke 191, 247, 250, 267
Schoonaarde 192, 209, 242, 243, 247
Schorisse 192, 209, 243, 247, 267
Semmerzake 191, 243, 247, 267
Serskamp 192, 193, 209, 242, 247, 268
St.-Antelinks 192, 193, 210, 242, 247, 268
St.-Blasius-Boekel 191, 243, 247, 268
St.-Denijs-Boekel 192, 210, 243, 247, 268
St.-Goriks-Oudenhove 192, 193, 210, 247, 268
St.-Kornelis-Horebeke 191, 243, 247, 268
St.-Lievens-Esse 192, 210, 247, 268, 272
St.-Lievens-Houtem 192, 193, 210, 240, 242, 243, 248, 268
St.-Maria-Horebeke 191, 241, 243, 247, 268
St.-Maria-Latem 191, 192, 193, 210, 242, 243, 248, 268
St.-Maria-Lierde 192, 193, 210, 242, 248, 250, 268
St.-Maria-Oudenhove 192, 193, 210, 248
St.-Martens-Lierde 192, 211, 242, 248, 250, 268
Smeerebbe 192, 211, 248, 250, 268, 290
Smetlede 242, 248, 266
Steenhuize 191, 242, 248, 270, 272, 280, 281, 282, 285
Strijpen 191, 192, 193, 211, 248, 269
Teralfene 191, 241, 248, 264
Velzeke 16, 192, 193, 211, 248, 269
Viane 28, 192, 211, 248, 250, 251, 269
Vlekkem 191, 248, 263, 288
Vlierzele 192, 193, 212, 248, 269
Vloerzegem 192, 193, 212, 248, 250, 268
Volkegem 191, 248, 269
Voorde 191, 248, 250, 251, 269
Vurste 192, 212, 242, 243, 248, 269
Waarbeke 191, 248, 269
Wanzele 192, 212, 242, 248
Wassen 269
Welden 192, 193, 212, 242, 243, 248, 269
Welle 191, 242, 248, 264
Westrem 242, 248, 265
Wichelen 186, 192, 193, 212, 242, 243, 248, 269
Wieze 192, 213, 248, 269
Wijlegem 16, 248, 269
Wijnhuize 191, 270, 280
Woubrechtegem 192, 193, 213, 242, 248, 269, 283
Zandbergen 8, 11, 192, 213, 248, 250, 251, 270
Zarlardinge 191, 192, 213, 248, 250, 267
Zegelsem 192, 193, 213, 243, 248, 270
Zonnegem 191, 196, 242, 248, 263
Zottegem 191, 241, 242, 243, 248, 270
Zulzeke 192, 193, 213, 243, 248, 263

HET LAND VAN AALST

Tweemaandelijks tijdschrift

Voorzitter : Dr H. Vangassen, Steenweg op Denderhoutem, 53, Ninove (tel. (054)316.15).

Beheerder : Albert van Lul, de Nayerlaan, 51, Brussel 19 (tel. (02)44.61.22).

Redaktiesekretaris : E.H. J. de Brouwer, pastorij, Impe (tel. (053)233.61).

Ruil- en recensiedienst : E.H. V. Gaublomme, Kerkstraat, 16, Erembodegem (tel. (053)230.08).

Prijs van het jaarabonnement voor leden : 100 fr., voor steunende leden : 200 fr. en voor ereleden : 500 fr., te storten op de postrekening « Het Land van Aalst », nr 5869.11. Gewoon losnummer (20 fr.) te bestellen bij de beheerder en te storten op voornoemde postrekening.

INHOUD VAN Nr. 6

1959

F. van Coetsem — Determinanten in de geschiedenis van Geraardsbergen. Het standpunt van de taalgeograaf *(met kaart)* 249

W. Prevenier — Repartitie der beden van 1394 en 1396 in het Land van Aalst — Een kartografische bron *(1 ill.)* 260

A.Bousse — Oude Geslachten uit het Land van Aalst : de Clippele *(10 ill.)* 271

J. de Brouwer — de Clippele te Lede 292

Ledenlijst 1959 293
Inhoudstafel 1959 297
Analitische tafel 298
Register op de Aardrijkskundige namen 299

Druk. « De Aankondiger », Dokter De Moorstraat, 6, Aalst. Tel. 248.18.